

Riskfylld socialisering i området som policyproblem

Policyn CTC som rumskapande biopolitisk maktteknologi

Aina-Maria Ojutkangas
Masteruppsats GNVM03 vt 2023
Genusvetenskapliga institutionen, Lunds universitet
Handledare: Andrés Brink Pinto

Abstract

In this thesis I conduct a feminist poststructuralist policy analysis of a document within the program Communities That Care, implemented in the city of Malmö, Sweden. CTC makes the socialization of children and youth its object, and problematizes the social and built organisation of local areas as root causes of urban insecurity. In my analysis I focus on the spatial aspects of governmentality, and center the area's role in creating visibility and legibility for centralized rule. The policy's problematization of the area as not-yet-arranged makes way for certain forms of centralized statehood and security mechanisms. This statehood relies on creating spaces of security and visible socializing units therein, that become objects for risk calculations and normalizing and disciplinary interventions. As part of producing the urban terrain and the population as governable, the policy creates spaces for intervention (CTC-areas) and other biopolitical categorisations in order to put in place a circulation of "prosocial" norms and identifications. Through CTC, the urban population and territory becomes object for calculative rationalities, but also affective governmentalities. Affective technologies within CTC diffuse boundaries between the local population and centralized rule. Alongside local data, they create deeper knowledge and legibility of the area for the city administration. I discuss community as a (neoliberal) governing strategy, produced in line with centralized and universalizing prevention expertise. Through this expertise the urban terrain and the population are defined in terms of calculable risks: as potential threats/drains to normal life. This normality is discursively produced through an evidence based framework. I problematize the supposed neutrality of the program and identify CTC as a biopolitical technology that risks distributing safety unevenly in the population, through implicit racialized, classed, ableist and gendered norms.

Keywords: affective governmentality, biopower, spaces of intervention, CTC, Malmö

Innehållsförteckning

1 Inledning	1
1.1 Mitt material	3
1.2 Bakgrund	3
1.3 Syfte	7
1.4 Frågeställningar	8
1.5 Tidigare forskning	8
2 Teoretisk ram	13
2.1 Governmentality som styrform	13
2.2 Affektiv governmentality	15
2.4 Biomakt	16
2.5 Säkerhet och program på befolkningsnivå	18
2.6 Spaces of Security och rum för intervention	19
2.7 Metodologi: Governmentalirstudier och poststrukturalistisk policyanalys	22
3 Problem: Område	31
3.1 Generella kunskapsanspråk	32
3.2 Området som rumslig gränsdragning	39
3.3 Livsmiljön: ”Roten till det onda”	41
3.4 Kunskap om området	47
3.5 Områdesteamet och områdesprofilen: en ”risk-karta” till livsmiljön	48
3.6 Data som sätt att synliggöra de områdesspecifika problemen	50
3.7 Kanelbullar som teknik för styrning	53
3.8 Strategin med stort S	56
4 Sammanfattning och slutsatser	65
5 Avslutande diskussion	73
6 Källförteckning	81

1 Inledning

Vi lever i en tid av storskaliga säkerhetsanspråk där olika gränsmanifesterande praktiker tar sig mycket varierande uttryck beroende på plats, region, kön, klass, religion, ras/etnicitet, ålder och identiteter. Vi görs alla till objekt för säkerhetsanspråk på olika sätt, genom både livsombälvande och mer vardagliga praktiker.

Hyndman (2001) beskriver geopolitik som ett dominerande, övergripande system med väldigt könade effekter, som konstruerar kroppar, hem, gemenskaper och liv med nationalstaters säkerhet i fokus. Hon ställer frågan: Säkerhet för vem? Detta är en viktig fråga, i analysen av säkerhetsanspråk var som helst, både i det stora och det lilla. Säkerhetsanspråk är trots allt diskursiva skapelser, och består av förkroppsligade praktiker som manifesterar det diskursivt formulerade i levda verkligheter. Vems ord och motiv spelar roll? Vems perspektiv konstrueras som universell? Vilka konstrueras som hot? Vilka platser och kroppar konstrueras som ”spelfält”? I linje med Hyndmans övergripande hållning analyserar jag säkerhetsanspråk i Malmö, utifrån en specifik policy. Det urbana utgör ett rum där både globala och mer lokala maktrelationer tar sig uttryck, och konstrueras i allt högre utsträckning som ett spelfält för neoliberal anspråk.

Policyn jag kommer att analysera har implementerats i Malmö som första staden i svensk kontext. Det är viktigt att synliggöra hur denna i en lokal kontext omfattande, och väldigt rumsliga form av styrning går till och belysa dess olika anspråk i namn av säkerhet. Liksom alla biopolitiska säkerhetsanspråk är det viktigt att även denna granskas med kritiska genusvetenskapliga ögon. De feministiska statsvetarna Newman (2017) och Rönnblom (2017) uppmanar oss att återpolitiserat modern styrning som allt mer tar formen av en teknisk administration av föreställt naturligt existerande kategorier. CTC beskrivs som en universellt tillämpbar policy oavsett etnicitet, kön eller regionala skillnader – dess subjekt är universellt, könsneutralt och icke-rasifierat. Policyn har ett universellt anspråk att vara tillämpligt på vem som helst, var som helst och när som helst, oavsett regionala skillnader, kön, klass eller etnicitet.

Rönblom och Newman insisterar på den förkroppsligade aspekten av policy – både i dess produktion och i dess väldigt konkreta effekter på könade, och rasifierade kroppar i olika kontexter. De förkroppsligade praktikerna hindrar dock inte policies från att anta till synes oförkroppsligade former som döljer kopplingarna till kropp, plats och sociala kategorier – eller till dominerande säkerhetsanspråk. Det är därför viktigt att synliggöra de praktiker och policyaktiviteter som skapar policies som grundade i universella sanningar. Dean Spade (2015) belyser hur normer som underbygger förment neutrala administrativa kategorier, genom befolkningsinriktade program i namn av säkerhet, riktas i en omfattande form av styrning mot hela befolkningar, med omfattande könade och rasifierade effekter. Även då policies på befolkningsnivå formuleras i förment administrativa och neutrala termer – och normer kring ras, kön, sexualitet, funktionalitet, medborgarskap, urfolksstatus eller klass inte explicit nämns – så är effekterna av dessa policies allt annat än neutrala.

Mitt intresse för rummet och särskilt det urbana, har förutom att ha levt i urbana miljöer stora delar av mitt liv, även väckts av feministiska forskare och teoretiker som introducerat särskilt intersektionella perspektiv på staden. I en svensk kontext har inflytelserika feministiska forskare synliggjort viktiga samverkande maktdynamiker som formar det urbana livet (se t.ex. Mulinari, Molina och de los Reyes 2012). Det intersektionella perspektivet decentrerar kön som analyskategori, och visar hur rasism, klasshierarkier och utanförskapande praktiker genom teknologier som återskapar dessa kategorier, har stor betydelse. Olika maktaxlar samverkar för att producera befolkningen och den urbana terrängen på ett specifikt sätt, och intersektionalitet har ökat min förståelse för bl.a. genom vilka sätt rasism kommer till uttryck, och särskilt belyst rasistiska strukturers rumsliga dimensioner och hur de kommer till uttryck i det urbana. En annan aspekt som denna tradition synliggjort är hur välfärdsstaten Sverige, sedan dess tillblivelse, alltid byggt på olika slags exkluderingar utifrån samverkande maktaxlar som kön, ras, sexualitet, klass, funktion, medborgarskap och geografiskt område.

Enligt Newman (2017) är neoliberalismen en koloniserande form av rationalitet och praktik. Den gör anspråk på alla aspekter av liv, och omvandlar saker som *inte kan mätas i pengar* – som *att bry sig* – till en produktiv resurs. Jag har identifierat rummet som särskilt betydelsefullt i policyn CTC, vilket är en viktig strategi för styrning generellt och för olika säkerhetsanspråk både i det stora och det lilla, på både övergripande sätt och i mer vardagliga former. Jag kommer att i avsnittet som fokuserar på område att synliggöra olika *rumskapande*

aktiviteter. Jag kommer därefter belysa olika teknologier för kunskap och kontroll. I Samverkande Livsmiljö diskuterar jag policyns anspråk det sociala och vad som förstås generera problematiskt beteende.

1.1 Mitt material

Mitt empiriska material består av policymaterialet ”CTC – ett styrsystem för prevention”. Det är en policyskrivelse från Enheten för trygghet och säkerhet (ETOS), Stadskontoret Malmö, 21 februari 2017, och är en reviderad version av en tidigare upplaga. Textens omfattning är 64 sidor, inklusive innehållsförteckning och referenser. Målgruppen för Stadskontorets policymaterial är tjänstepersoner. Materialet är en offentlig handling som jag begärt ut från Stadskontoret. Policyn Communities that Care är utvecklad av Hawkins och Catalano från Washington State University.

CTC ska enligt Stadskontoret bidra till social hållbarhet på lång sikt genom att undanröja risker för en sund socialisering av barn/ungdomar. I sammanfattningen på sidan 4 beskriver Stadskontoret CTC som ett styrsystem med stark forskningsbas i bl.a. folkhälsovetenskap, som har som mål att främja ”sunda värderingar och hälsosamma val hos barn och unga”(Stadskontoret2017:4). Policyn beskrivs som en ”en modell för att i lokalsamhället arbeta systematiskt och konkret för social hållbarhet, utifrån hälsans bestämningsfaktorer som är påverkbara på det lokala planet.” (ibid.) Enligt Stadskontoret ger CTC-systemets strukturerade och evidensbaserade arbetssätt effekter på ”våld, kriminalitet, tobaks-, alkohol- och narkotikamissbruk, skolmisslyckande, psykisk ohälsa och sexuellt risktagande.” genom att rikta insatser mot det som identifieras som bakomliggande orsaker till problembeteenden. (ibid. ibid.)

1.2 Bakgrund

Enligt Polismyndighetens rapport från 2017 är staten i vissa urbana områden inte lika stark som den traditionellt varit i det svenska samhället, vilket resulterat i en alternativ, kriminell social ordning i vissa områden som hotar de demokratiska värderingarna av det svenska samhället. (NOA2017:37) I rapporten beskrivs hur *gränsen* mellan kriminell verksamhet och det sociala livet i lokalsamhället suddats ut, vilket lett till att ”det är familjen, kyrkan och kriminella strukturer som sätter normerna” (ibid.) I rapporten uttrycker polisen en vilja att *samverka* med lokalbefolkningen, men att det är svårt att veta ”vem man kan lita på” (ibid. ibid.) Samma år som rapporten publicerades tog Kommunstyrelsen i Malmö beslut om att implementera *Communities that Care* i Malmö.

Policyn CTC är ett resultat av en samverkansöverenskommelse mellan kommunen och polisen. Den har som ambition att sudda ut gränser i 'det sociala': inte mellan kriminella strukturer och lokalsamhället, utan mellan lokalsamhället och stadens styrning. Det är ett exempel på de långsiktiga och samverkande insatserna som Polismyndighetens (NOAs) rapport efterfrågade. Policyn har som ambition, att genom förebyggande sociala åtgärder, komma åt den problematik som NOA i samverkan med forskare 2017 målar upp. En annan parallell mellan mitt material och NOA:s rapport, är problemformuleringen som härleder problematiskt beteende till avgränsade geografiska områden där ett ”annat normalt” hotar den svenska demokratiska ordningen. CTC härleder denna riskfyllda produktion av social avvikelse till socialiseringsprocesser i områdena. Policyn introducerar ett övergripande styrsystem i kommunen som siktar till att styra om denna produktion av ett ”annat normalt”, genom att problematisera och göra till sitt objekt socialiseringen av barn och unga, i namn av säkerhet, i geografiskt avgränsade områden i hela stadsrummet Malmö. Policyn, som presenteras ha hittat ett framgångsrecept för en lyckad socialisering (som förstås leda till säkerhet på samhällsnivå), har implementerats i många lokala kontexter runt om i världen, främst västra Europa och USA.

Policyn beskrivs som ett övergripande styrsystem (inte en insats i sig) som ska bidra till en systematisk kvalitetsförbättring av det befintliga förebyggande arbetet i Malmö, som enligt

Stadskontoret är präglad av diverse problembeteenden som utgör en säkerhetsrisk och ett styrandeproblem. Det är en samverkande policy, som involverar samtliga förvaltningar i staden och ska även mobilisera lokala aktörer och boende i en gemensam strategi med ambition att säkerställa trygga uppväxtvillkor för barn/unga. Barn och ungdomar (0-18 år) är den befolkningsdelen som insatserna genom CTC mer effektivt ska riktas mot, för att förebygga vad policyn identifierar som problembeteenden. För att förebygga dessa beteenden, sätter policyn fokus på vad som identifieras vara *bakomliggande orsaker* till dessa, under en period av 10-år.

CTC är en riskmodell, och har som en viktig strategi att dela in befolkningen i risknivåer (indikerad, selekterad och normalgrupp) och ska bidra till att rikta rätt insatser efter risknivån som 'det sociala' i det lokala området bedöms vara i. Ett centralt underlag för denna bedömning framhålls vara CTC-enkäten, som delas ut till skolelever i Malmö och enligt Stadskontoret möjliggör ett preventivt arbete som utgår från barn och ungdomars *egna* erfarenheter. I materialet beskrivs samverkansformer som CTC är en avknoppning av, och olika samverkansformer som CTC ska bygga vidare på (t.ex. Socialtjänst-Skola-Polis-Fritid), samt nya kunskapsallianser (områdesteam och olika nätverk av expertis) som ingår genom policyn. CTC lägger fokus på universell prevention, dvs insatser som riktas mot den så kallade normalgruppen utan förhöjd risknivå.

Enligt Stadskontoret baseras CTC, till skillnad från att baseras på en känsla att något är bra, istället baseras på hård evidens och därmed som vi med säkerhet *vet* fungerar. Policyn presenteras som ett program som svarar på samtidens (och framtidens) behov, som en lagom innovativ intervention i förhållningssättet till diverse problem. Detta övergripande styrsystem markerar ett systemskifte i den kommunala styrningen. I den kommunala administrationen har samverkan som styrform kommit att få allt större utrymme. Detta illustreras av en (när)historisk beskrivning i materialet, om hur samverkansöverenskommelsen mellan socialtjänst och polis (SP) senare utvidgats till Socialtjänst, Skola och Polis (SSP) och därefter till Socialtjänst, Skola, Polis, Fritid (SSPF). Denna kronologi presenteras i materialet som en väg mot en mer effektiv och bättre styrning, och CTC bygger vidare på samverkansöverenskommelser som SSPF, som beskrivs ha ansvar för det akuta händelsestyrda arbetet, medan CTC har (universell) prevention som fokus.

Problemet Malmö

Jag ska här kort beskriva vad jag identifierar som Problemet Malmö, som utgörs av en del dominerande diskurser kring Malmö som problematiskt stadsrum och de dominerande orsaksförklaringarna till varför det är så. Problemet Malmö ramas in genom en rasifierande och klassande diskurs kring riskfyllda befolkningar. I denna diskurs är det sensationaliserade våldet och en “gängifiering” som kopplas till rasifierade befolkningsdelar, i centrum. I mediala diskurser kring Malmö, både nationellt och internationellt, lyfts invandring (både implicit och explicit) som en orsaksförklaring, med betoning på “problematiska kulturer” som ofta underförstått är muslimska (se exempelvis Listerborn 2015). Denna problemformulering, som kopplar urban (o)trygghet till invandring och “dysfunktionella” områden, har anammats inte minst av rasistiska högerpopulistiska krafter både nationellt och internationellt. Lozic (2016) lyfter orsaksförklaringar som centrerar närområdets och hemmets negativa påverkan som diskursivt kopplade till invandrarskap, även i Malmö stads arbete.

Media och även populärkulturella framställningar om Malmö som problem förmedlar “sanningar” om Malmö, både nationellt och internationellt. Genom exempelvis serier som Tunna Blå Linjen, förmedlas också problemförståelser och orsaksförklaringar kopplade till “problemet Malmö”. Bland annat denna serie förmedlar även ett narrativ där polisens arbete och polisen som aktör görs central i lösandet av stadens problem. Även människor långt borta från Malmö har en uppfattning om “problemet Malmö”, och hur det skapats. I förlängningen kan detta ses som representativt av en större diskurs kring “problemet Sverige”, som exempelvis olika fascistiska grupper i Finland tyckt om att hänvisa till för att belysa “invandringens problematik”.

1.3 Syfte

I denna uppsats öppnar jag upp policyimplementeringen av CTC i svensk kontext för en kritisk form av läsning med hjälp av poststrukturalistiska analytiska verktyg. Detta för att synliggöra och problematisera policyns antaganden och de praktiker som hänger ihop med dessa. Jag vill synliggöra de bakomliggande mekanismer som leder till en viss sorts styrning och vilka teknologier som tillämpas för att skapa styrbara subjekt. Jag gör detta med avstamp i ett specifikt dokument producerat under en specifik tid. Eftersom jag inte analyserar exempelvis civilsamhällets formuleringar av problem och lösningar specifikt, så är mitt fokus främst på det som står skrivet i mitt valda material. Vad som sker i det praktiska arbetet, som inte fångas in av tryckta materialets specifika verklighet, överlåter jag till andra att undersöka.

Utifrån feministiska statsvetare som Bacchi, Rönnblom, Newman, Sauer och Pentz vill jag synliggöra policyns specifika sätt att skapa och ge form åt sina 'problem', och synliggöra statliga interventioner som en rad diskursiva praktiker som går att identifiera i exempelvis offentliga dokument. Detta synliggörande av diskursiva praktiker som konstituerade *och* konstituerande av sociala ordningar och levda verkligheter har potential att öppna upp för kritisk reflektion och handling. Feministiska statsvetenskapligt perspektiv kan också belysa hur statlig makt, med definitionen av rum som viktig strategi, även bygger på mobilisering av affekter som teknologi. I mer icke-kritiska former av statsvetenskap situeras affekter utanför staten och/eller det politiska, eller det tekniska för den delen. Dessa har dock en viktig funktion inom särskilt neoliberala styrregimers anspråk att skapa diskursiva, rumsliga och sociala ordningar i namn av säkerhet.

1.4 Frågeställningar

Utifrån mitt specifika skrivna material, hur problematiserar och skapar CTC objekt för styrning? Vilken roll har CTC-området i denna form av styrning?

Vilka maktteknologier tillämpas i policyimplementeringen för att synliggöra och göra hanterbara dessa objekt för styrning?

1.5 Tidigare forskning

Den mesta forskningen om CTC är effektstudier, där den objektivt mätbara effekten och effektiviteten av policyn är i fokus. Många studier konceptualiserar implementeringen som en form av social programmering, där systemet ”installeras” i ett geografiskt avgränsat community/lokalsamhälle. Vissa studier problematiserar faktorer som står i vägen för en lyckad ”installation”, men håller sig inom ett positivistiskt paradig. (Se exempelvis Arthur m. fl. 2007, Hawkins m. fl. 2008, Kulinski m. fl. 2012, Steketee m. fl. 2013, Quinby m. fl. 2008.) Jag däremot, analyserar CTC som en biopolitisk teknologi, och ser dess form som teknisk som en effekt av biomakt, som tenderar ”teknifiera” politisk styrning.

Rönblom (2017) argumenterar för en återpolitisering av styrning i dess mer tekniska form, och understryker att det politiska är en produkt av politisering, vilket sker genom politisk kamp (även staters). Det är genom konflikt och motstånd i olika former, som förment neutrala kategorier, som presenteras som administrativa och tekniska kan synliggöras som teknologier för styrning. Rönblom framhäver, med hänvisning till feministiska geografer som Huxley (2008) och Massey (1994), den rumsliga

dimensionen av all typ av styrning, och därmed vikten av att förstå hur makt rumsligt kommer till uttryck. Särskilt i governmentality som ett styrande på avstånd, blir rummet och rumsliga gränsdragningar särskilt viktiga strategier. Formandet av rummet hänger ihop med sociala gränsdragningar, och Massey (1994) insisterar på förståelsen av rum i termer av sociala relationer och makt, och även i förhållande till tid.

Paula Mulinari (2021) visar i artikeln “Policing time – creating labour: the temporal control of the unemployed”, med avstamp i erfarenheterna av kvinnor inom arbetsmarknadspolitiska program i Malmö, hur polisandet av tid utgör en könad, rasifierande och klassande gränskonstituerande praktik. Hon visar hur dessa kvinnors tid, genom arbetsmarknadspolitiska diskurser och praktiker, definieras som improduktiv och därmed även tillgänglig. Tidspolisande blir ett dominerande uttryck för erfarenheten av rasism i vardagen, där vissa människors tid definieras som mindre värd, genom exempelvis väntan, och skapas även som disponibel tid. Detta kan ses som en viktig aspekt av polisandet av rum, som jag söker belysa i min uppsats.

Newman (2017) understryker de könade effekterna av åtstramningspolitik som uttryck för neoliberal governmentality. Hon visar hur en feminisering av arbete är nödvändig för att täcka upp för avvecklingen av välfärd som sker i och med neoliberalisering. Detta har effekter på kvinnor och andra befolkningsdelar, som redan utför mycket vård och reproduktivt arbete, och som nu värvas med i den moraliska ekonomi som Newman identifierar som en förutsättning för neoliberala åtstramningsprojekt. Kvinnors (inte sällan obetalda) arbete blir härmed viktigt i att legitimera neoliberal politik. Newman drar uppmärksamheten till hur olika former av “att bry sig” blir en resurs som används för att täcka funktioner i samband med en avveckling av välfärd. Inom CTC mobiliseras också “att bry sig”, både på ett affektivt plan och i förhållande till olika omhändertagande praktiker, på liknande sätt.

Enligt Newman (2017) privilegierar neoliberal åtstramningspolitik teknokratisk styrning (styrning genom expertis) som distanserar sig från “mechanisms of voice, representation and accountability.” (ibid.:30) Hon spårar hur politik i den traditionella bemärkelsen ersatts av “neutrala” och tekniska diskurser som konstituerar nya former av styrbara subjekt. De diskurser som Newman identifierar som dominerande, har progressiva argument kring medborgarinflytande, och bjuder in att medskapa

exempelvis offentlig service. Detta har paralleller med CTC:s ambition att föra styrning närmare medborgare och skapa en fördjupad medborgardialog. Newman visar på hur dessa medskapande maktteknologier utmanar etablerade hierarkier och öppnar upp nya möjligheter för exempelvis kvinnor. Samtidigt erbjuder dessa progressiva diskurser former av subjektivitet som binder kvinnor och andra grupper till dominanta regimer av makt. Newman (2017) exemplifierar med hur Big Society-diskursen i Storbritannien under Camerons 2010-års valkampanj kombinerade “conservative communitarianism” och frimarknadsekonomi och producerade olika policies och initiativ som promotade volontärt arbete, communitysolidaritet och resiliensbyggande genom det civila samhället. Big Society-diskursen frammanade “an imagined space of reciprocity, warmth, neighbourliness and care”. (ibid.:28)

Listerborn (2015) synliggör också betydelsen av affektiva ekonomier, och närmare bestämt affekten hat, i styret av den neoliberala staden, och specifikt Malmö. Hon skriver i “Geographies of the Veil: Violent Encounters in Urban Spaces in Malmö, Sweden” om hur muslimska slöjbärande kvinnors mobilitet och trygghet i stadsrummet formas av rasistiskt våld, vilket upprätthåller en hegemonisk social och rumslig ordning. Hat och rasism formar de urbana miljöerna, och styr tillhörigheter och känslor av trygghet. Trots att denna typ av islamofobiskt våld är väldigt frekvent i människors liv, osynliggörs det i många dominerande offentliga diskurser. Detta våld, och det diskursiva osynliggörandet av det, har paralleller med de taktiker som staten använder för att kontrollera befolkningar både innanför och utanför det nationella territoriet.

Normer för värdigt medborgarskap och önskvärda subjektiviteter diskuteras av Listerborn och Baeten (2020). De diskuterar baksidorna av urban *boosterism* som en strategi för urban förnyelse. *Boosterism*, liksom dess baksida *banishment*, diskuteras av Listerborn och Baeten som en sammanbuntning taktiker inom en neoliberal strategi för urban förnyelse, som söker att reglera och transformera samhället genom att på olika sätt synliggöra gränserna för acceptabelt beteende i det urbana rummet (ibid.:89). De visar hur dessa diskurser konstituerar gränsdragningar i levd verklighet genom marginaliserande bostadspolitiska praktiker.

Denna typ av strategier för urban förnyelse har paralleller med CTC som normbevakande system, där normer för det önskvärda livet skapas både diskursivt och

genom policystyrda praktiker. Liksom boosterism/banishment påminner denna normbevakning utifrån standarder för önskvärda neoliberal medborgare, vem är en värdig medborgare och vad som är värdigt/värdefullt liv (Listerborn&Baeten2020:90) I CTC:s definitioner av det önskvärda livet skapas också det ovärdiga och oönskvärda livet, utifrån normer kring goda medborgare, och de lämpliga former av subjektivitet och förfarande i den neoliberala staden, som denna idealmedborgare associeras med.

Lozic (2016, 2018) har undersökt dominerande diskurser i styrningen av risk förknippade med barn och ungdomar, samt deras föräldrar, i Malmö. Lozic (2018) identifierar en resiliensdiskurs i Malmö stads förebyggande arbete och Lozic (2016) ger min studie en slags historisk kontext och de orsaksförklaringar som CTC bygger vidare på och systematiserar i ett evidensbaserat ramverk. Lozic identifierar invandrarskap som en dominerande orsaksförklaring i kommunala problematiseringar kring hemmets, familjens och områdets påverkan. Han identifierar i de intervjuades berättelser temat invandrarskap i relation till “parallella samhällen”, “auktoritär uppfostran”, “passivitet”, “bristande språkkunskaper”, “svårigheter att sätta gränser på rätt sätt” samt “avvikande normsystem”. (Lozic2016:170) I mitt material förblir dessa rasifierande kategoriseringar till stor del implicita, men är en del av dominerande diskurser som också ekar i CTC:s problematiseringar.

Spade (2015) understryker med hänvisning till Foucault de biopolitiska livsadministrerande systemens och den moderna statens dubbla natur som både bevakande och omvårdande (ibid.:75). Tembo, Studsrød och Young (2021) illustrerar de panoptiska effekterna av norska välfärdsinstitutioners makt. Intervjustudien visar hur migranföräldrar upplever sitt föräldraskap som bevakat i högre utsträckning, i kontakt med norska välfärdsinstitutioner. De bevakar som effekt även sig själva i förhållande till en föreställd norsk norm om föräldraskap. Denna studie belyser styrning genom familjen, samt levda, panoptiska effekter av biopolitiska institutioners dubbla natur.

Tennberg m. fl. (2014) identifierar hur neoliberal governmentality (i kombination med en diskurs kring hållbarhet) producerar och mobiliserar communities/lokalsamhällen som en styrteknologi som länkar samman nivåer av styrning globalt, regionalt och lokalt. Denna styrning har också effekten att områden öppnas upp för kapitalistisk exploatering samtidigt som lokalsamhällen/communities

responsibiliseras. Artikeln belyser *community* som en kraftfull styrteknik, och jag identifierar något liknande i mitt material, där *community* blir en sammanlänkande kraft, och ”communitykraft” (eget ord) problematiseras och skapas som potentiellt produktivt för vissa typer av governmentaliteter – inte minst den neoliberal kapitalismen som styrningsrationalitet.

I förhållande till att CTC representerar ett säkerhetsanspråk i det urbana rummet, där transnationella processer tar sig uttryck i lokala kontexter vill jag återigen lyfta Hyndmans (2001) feministiskt geopolitiska fråga: *säkerhet för vem?* Hon belyser hur geopolitik i dess traditionella bemärkelse skapar communities, familjer, kroppar och hem som ett slagfält för ett transnationellt maktspel med nationalstaters säkerhet i fokus. CTC:s säkerhetsfokus kopplar också det lokala området till säkerhetsanspråk på en europeisk och global arena av urban styrning och preventionsexpertis.

2 Teoretisk ram

2.1 Governmentality som styrform

Governmentality blev enligt Foucault en dominerande styrform i Väst under den tidigmoderna tiden. Han beskriver detta tillblivande som en process han kallar en governmentalisering av staten, som säkrat överlevnaden av statlig makt inte minst i Europa. Genom denna process blev styrande på avstånd möjligt. Sauer och Pentz (2017) beskriver governmentalisering som en process där statlig makt, både flyttade längre bort och tog mer subtila former, men *samtidigt* växte sig mer alltomfattande. (Sauer & Pentz 2017:46) Enligt Joyce (2003) blev det genom governmentalisering av staten nödvändigt för styre, att i högre utsträckning ta i beaktande ”naturen” av befolkningen, det nya objektet för styre. Detta innefattar att rumsligt organisera människor, ting och deras rörelse i ett territorium på för staten strategiska sätt. (ibid.:3).

Governmentality som ett styrande på avstånd, fungerar genom tekniker som söker forma självreglerande subjekt utifrån vissa riktlinjer. Det liberala subjektet formuleras som icke bundet till plats, kön, ras, klass, sexualitet eller etnicitet, och den liberala styrregimens vision är som Bacchi (2009) beskriver det, en vision där: ”the arm of the government can rest lightly” (ibid.:29) Detta innebär dock inte en snällare form av makt. Dikec (2007) visar, hur denna ”arm of the government” snarare än ”lightly”, istället vilar väldigt tungt och mindre vilsamt, på många subjekt, befolkningsdelar och områden, som utifrån rasifierande, klassande, koloniala (och könande) diskurser blir objekt för en mängd disciplinära teknologier associerade med den suveräna straffande staten.

Governmentality som styrform illustreras genom teorin om stadsstaten – ett begrepp som Dikec använder i sin analys för att beskriva en samling ordningsskapande

aktiviteter – särskilt policyaktiviteter – som distribuerar platser, namn och funktioner i stadsrummet. De skapar diskursivt rum och rumsliga ordningar som sedan fungerar som en ”naturlig” bas för olika slags interventioner. (ibid.:34) Stadsstaten söker sätta på plats en materiell och diskursiv ordning som skapar en ändamålsenlig cirkulation, utefter till exempel ekonomiska mål eller i namn av säkerhet – eller båda. Den söker genom detta ordnande att skapa *rätt sorts* cirkulation i stadsrummet – av människor, normer, varor, avfall, pengar, innovationer osv. Joyce understryker hur detta har en viktig moralisk dimension. (Se exempelvis Joyce 2003:15, 147, 155).

Foucault (2007) beskriver stadsstaten som ”the art of developing forces” genom att skapa kunskaper om den potential (som kan vara både produktiv och improduktiv) som finns i det urbana territoriet och styra dessa ”krafter” rätt, så att de genom olika typer av reglering blir produktiva och användbara för makten/staten. (ibid.: 322 – 323) Övervakning och kontroll av allmänna platser, torg och vägar, vattenvägar, kraftverk och industriella centra, är exempel på rumsliga tekniker som ska säkerställa rätt sorts aktivitet och flöden/cirkulation. Vissa subjektiviteter och befolkningsdelar har historiskt konstruerats som hot mot denna ordning och därmed blivit objekt för särskilda typer av stadsstatliga ordningsskapanden. Ett exempel på fel sorts cirkulation som Foucault (2007) ger är lösdriveri, som ur stadsstatens perspektiv identifierats som improduktivt (och omoraliskt), och därmed polisats hårt (Foucault 2007: 335).

Denna vision om en materiell, rumslig och social ordning som ger upphov till en produktiv cirkulation och aktivitet i det urbana rummet kommer till uttryck genom exempelvis stadsplanering och interventioner i den materiella miljön, och på det symboliska planet genom skapandet och försumsligandet av ett system för mer effektivt normbevakande (genom CTC).

Governmentality som begrepp syftar även på styrningsrationaliteter mer generellt och en del teknologier som söker styra genom the conduct of conducts (Bacchi&Goodwin2016: 5) Genom exempelvis policy, särskilt i liberala styrregimer, skapas normer, regler och rekommendationer kring lämpligt förfarande på olika platser och hos olika subjekt. Styrningsmentaliteterna ger uttryck för olika rationaliteter, exempelvis neoliberal governmentality, eller auktoritär governmentality – eller båda. I liberala styrregimer sker styrning till stor del genom insatser riktade mot det liberala

subjektet för att forma det på olika sätt som gör det styrbart. Joyce (2003) konstaterar att liberal governmentality i moderna städer riktar sig särskilt mot det sociala som central kategori. (ibid.: 2) Governmentality som liberal styrningsrationalitet handlar om att socialt och rumsligt organisera befolkningen på ett för staten produktivt sätt.

2.2 Affektiv governmentality

Sauer och Pentz (2017) har i sin forskning om neoliberala styrregimer identifierat en framväxt av en typ av governmentality som på ett strategiskt sätt gör affekter till sitt objekt. Begreppet *affektiv governmentality* är produktivt i att förstå de könade dimensionerna av en affektiv eller emotionell vändning inom politisk styrning i Väst. (Sauer & Pentz 2017: 39 – 40) Genom affektiva teknologier och aktiveringspolicies formas organisationer, medarbetare och konsument-medborgare, i både statliga och utomstatliga institutioner, efter den neoliberala kapitalismens behov. Sauer och Pentz (2017) förknippar teknologier som normalisering och responsabilisering med de neoliberala governmentaliteter som fötts ur moderna former av västerländsk stathet.

Synliggörandet av affekters strategiska tillämpning inom neoliberala projekt, och inte minst säkerhetsanspråk, är ur min synpunkt även produktivt i undersökningen av hur rum för styrning skapas. De skapas genom biopolitiska siffror och data, men även genom affektiva teknologier. Detta kopplar jag till den affektiva ekonomi som identifieras av Listerborn (2015), Baeten och Listerborn (2020) samt Newman (2017) som nödvändig för neoliberalismen och i forandet av urbana rum utifrån denna rationalitet. Lozic (2016) identifierar aktivering av föräldrar som en normaliserande och disciplinär praktik som tillämpas i den kommunala styrningen i Malmö.

2.4 Biomakt

”This form of government, described as “a triangle: sovereignty, discipline, and governmental management” (Foucault 2009: 143), constitutes a “bio-politics” (Foucault 2008), with “population as its target, political economy as its major form of knowledge, and apparatuses of security as its essential technical instrument”. (Bacchi&Goodwin 2016:41)

Biomakt fungerar genom en triangel av disciplinär makt, suverän makt och styrande på avstånd – genom exempelvis statistik och siffror som skapar en generell bild av befolkningen. Biomakt kan beskrivas som en livsadministrerande form av makt som riktar sig mot befolkningen som objekt, på populationens, ”artens” och massans nivå (Spade 2015, Foucault 2007, Huxley 2008, Bacchi 2009). Den skapar kategorier kring önskvärt liv i kontrast till icke-önskvärt liv och har som mål att skapa befolkningen på ett visst sätt, i förhållande till dessa kategorier, ofta genom tekniker som framställs som blott administrativa av föreställt naturligt existerande kategorier. (Spade 2015)

Biomakt producerar kunskap utifrån de biosociala kategorierna den skapar, för att skapa effekter på befolkningsnivå snarare än individuell. Normer/sociala kategorier är särskilt betydelsefulla i den biopolitiska styrningen, visar Spade (2015). Normer för exempelvis god hälsa och sunt beteende fastställs, med hjälp av olika former av expertis, och de polisas genom olika teknologier parallellt med insatser som främjar det önskvärda livet. Normaliserande insatser på befolkningsnivå (som även tar sig disciplinära uttryck på individuell nivå) riktas mot avvikelser från dessa normer. Spade identifierar den distribution av livschanser som sker genom dessa administrativa kategorier i befolkningsinriktade program, som en form av administrativt våld.

Foucault beskriver hur biomakt skapar populationen som objekt för styrning genom att formulera den i termer av en transformerbar naturlighet som skapas som mätbar och manipulerbar utefter bestämda mål (Foucault 2007:70 – 72). Denna ”naturlighet” skapas som utomdiskursivt, och det naturliga får representera det som är

normalt. Det är enligt Foucault denna diskursivt formulerade naturlighet hos befolkningen som blir objekt för diverse omformande, kalkylerande tekniker. (Foucault 2007:71) Normer instrumentaliseras på särskilda inom biomakt, och uppfinnandet av kategorier för lämpligt/olämpligt, och sunt/osunt beteende är enligt Spade ett drag av den disciplinära makt som genomsyrar samhället (Spade 2015:54) Han beskriver hur vi genom disciplinära normer lär oss att se oss själva i och andra i förhållande till dessa kategorier. Genom CTC som biopolitisk teknologi definieras, systematiseras och mobiliseras normer för att skapa effekter på befolkningsnivå, i namn av Säkerhet.

2.5 Säkerhet och program på befolkningsnivå

En kris- och riskretorik mobiliserar inom liberala styrregimer affekter och olika teknologier mot olika befolkningsdelar i namn av säkerhet. Joyce (2003) beskriver säkerhet som just en liberal problematik, liksom Foucault (2007) som belyser hur säkerhetsmekanismer utformas i syfte att ”säkra” de osäkerheter som liberalismen som styrform förstås ge upphov till. Dessa säkerhetsdispositiv skapar ofta särskilt vissa befolkningar och territorium som riskfyllda, och i behov av disciplin och normalisering. För att skapa säkerhet, särskilt i det urbana, riktas många insatser mot att reglera det sociala som objekt, genom biopolitiska teknologier som söker forma självreglerande, styrbara liberala subjekt. Dikec (2007) belyser genom sin forskning hur, hela befolkningar och områden, pga. att de bedöms vara olämpliga förvaltare av liberala friheter, stigmatiseras och blir objekt för en mängd repressiva, disciplinära och våldsamma statliga taktiker. Samtidigt, blir rummen för intervention även rum för ifrågasättande och motstånd, understryker Dikec. Detta utrymme söker dock makten på olika sätt forma och/ellerbegränsa.

Spade (2015) konkretiserar Foucaults begrepp säkerhetsdispositiv, och beskriver säkerhetens problematik i termer av befolkningsinriktade program. Dessa mobiliserar disciplinära normer på befolkningsnivå – ofta utan att explicit, i exempelvis policy, nämna kategorier som ras, kön, etnicitet, klass, funktionalitet, sexualitet, urfolksstatus, medborgarskap osv. Spade visar att just för att kön, ras eller klass inte explicit benämns, möjliggör det deras inkorporerande i biomakten på populationsnivå och kan därmed komma att strukturera hela kontexter av liv (Spade2015:5). När normer (både explicita och implicita) mobiliserar på befolkningsnivå distribueras trygghet och livschanser till vissa och sårbarhet och otrygghet till andra. Effekterna av detta är könade, rasifierade och slår olika beroende av sexualitet, funktion och klass. Dessa ojämna effekter av till synes neutrala och tekniska, administrativa system kan kopplas till vad Rönnblom (2017) beskriver som ett skifte mot en mer teknisk *form* av styrning. Newman (2017)

påpekar hur denna teknifiering situerar styre allt längre bort från *the politics of representation, voice and accountability* (ibid:30).

2.6 Spaces of Security och rum för intervention

Enligt Foucault (2007) är den disciplinära maktens första steg att avgränsa ett rumsligt segment där den kan sträcka sig ut fullständigt. (ibid.:44 – 45) Han fortsätter med att beskriva säkerhetsmekanismer och -teknologier som *expansiva*. Till skillnad från disciplinär makt utvidgar sig säkerhetsmekanismer, och riktas mot hela befolkningar och områden, exempelvis ett bostadsområde, en stad, eller en region. Inom problematiken säkerhet, och dess styrning genom en normaliserande biosocial regleringen av befolkningen och risker associerade med den, har *rummet* en särskilt viktig funktion.

Huxley (2008) beskriver hur parallellen mellan makten inom disciplinära institutioner och samt kontrollen av befolkningen utanför, varit av särskilt intresse för bland annat geografer. Hon understryker hur rummet är en central strategi för all typ av styrning, och en särskilt viktig roll som teknologi inom biomakt, säkerhetsdispositiv och governmentality. De rum denna typ av makt skapar blir viktiga strategier för styrande av befolkningen (på avstånd). Disciplinära institutioner fängslar, rehabiliterar och skolar och den typen av makt som riktas mot kropparna inom de disciplinära institutionernas väggar, riktas genom säkerhetsdispositiv mot hela befolkningar och områden, i storskaliga projekt med storskaliga effekter. Det geografiska avskiljandet, som sker som viktig del av implementeringen av CTC, kan förstås som en disciplinär taktik som tillämpas på det expansiva sättet som enligt Foucault (2007) karaktäriserar säkerhetsdispositiv, där definitionen av *rum för säkerhet* är ett viktigt steg.

Huxley (2008) synliggör hur geografi och olika kunskaper om, och taktiker riktade mot territoriet, är kopplade till både statlig och utomstatlig styrning. Hon understryker hur viktigt det är för makten att skapa rummet som objekt – och att instrumentalisera rummet utifrån olika styrningssyften och skriva in platser i olika diskursiva ordningar. Dikec (2017) fokuserar på stadsstatens rumsliga

ordningsskapanden och analyserar policy som en ”platsskapande aktivitet”. Han beskriver hur policy skapar *rum för intervention* genom rumsliga avskiljningar och definitionen av rum genom siffror, statistik och policyaktiviteter som bl.a. karaktäriseras av samverkan över myndighetsgränser. Dikec visar hur befolkningen i de stigmatiserade områdena med tiden blivit objekt för varierande typer av insatser som tagit en allt mer repressiv och disciplinär vändning. Insatserna som med tiden kommit att premieras i namn av säkerhet associerar Dikec med den suveräna statsmakten och de väpnade styrkor den kommenderar.

Dikec (2007) identifierar hur interventionerna i början karaktäriserats av en mer välfärdsinriktad styrning, under en mer ”idealistisk” tid och med tiden kommit att ändra form. Han menar dock att det är själva definitionen av dessa urbana miljöer som problematiska rum, som policyproblem, som möjliggjort *alla* de interventioner som riktats mot områdena, oavsett om de förkroppsligat mer stöttande/vårdande eller övervakande och repressiva rationaliteter. Områden som i början definierats som känsliga eller sårbara områden, i behov av insatser associerade med välfärdsstaten, kom med tiden att definieras som laglösa territorier och ett hot mot republiken och en gemensam fransk identitet. I svensk kontext har polisens kategorisering utsatta områden/no go zones en liknande dynamik. Utsatthet och farlighet fungerar som ett begreppspar som kan motivera mycket olika slags insatser, men de används på ett nästan utbytbart sätt. Jag vill med denna parallell, utifrån Dikecs forskning, påpeka hur Stadskontorets policymaterial, och dess förment neutrala rumsliga kategoriseringar, befinner sig i en dialog med partipolitiska diskurser, polisiära kategoriseringar samt mediala representationer.

Beebejaun (2017) och Peake (2017) belyser feministiska interventioner i stadsplanering och urbana frågor sedan 70-talet. De belyser hur exempelvis den Lefebvreianska diskursen kring rätten till staden ignorerar könade dimensioner i struktureringen av urbant liv. Denna diskurs lyfter offentliga platser som viktiga att ha *rätt* till, medan feminister även politiserat vardagsliv, hemmet och familjära relationer som *sites* för makt och ojämlikhet.

Listerborn och Neergard (2021) problematiserar en mängd tekniskt lagda diskurser kring *smarta städer*, som blivit dominerande inom stadsplanering. Hudson (2017) beskriver också en postpolitisk stad, styrd genom tekniska expertiser, där synlighet och säkerhet diskursivt skapas i relation till varandra. Dessa diskurser skapar den synliggörande blicken som en förutsättning för säkerhet, och risken med att vara kvinna i offentliga rum framhävs i dessa diskurser. Hudson problematiserar denna diskursivt konstruerade risk att vara kvinna i förhållande till offentliga rum, som en del av en dominerande konstruktion av femininitet, som reproducerar idéer om kvinnors och särskilt rasifierade kvinnors naturliga och trygga plats i den privata sfären. (Hudson 2017: 146 – 147, 150) Denna sårbara femininitet skapas som beroende av riskexperter i form av polis och privata säkerhetsbolag för sin trygghet i det urbana rummet. Hudsons (2017) intervjustudie visar, hur särskilt kvinnors otrygghet kommodifieras av samtida diskurser kring säkerhet i den neoliberala staden. Hon understryker också hur kvinnor (trots det förment postpolitiska urbana rummet) utmanar dominant konstruktioner av deras plats i staden utifrån könade och rasifierade ramar, genom olika vardagliga praktiker. Genom dessa formar kvinnor aktivt det urbana rummet, trots dominant diskursiva konstruktioner.

2.7 Metodologi: Governmentalirstudier och poststrukturalistisk policyanalys

Governmentality som begrepp syftar *både* på styrningsmentaliteter inom modern styrning och en styrform med befolkningen som sitt objekt, som växte fram i slutet av 1700-talet. Bacchi (2009) understryker hur framväxten av denna styrform historiskt markerades av en störtflod av siffror, som fortsatt ackompanjerat och möjliggjort denna styrform (Bacchi 2009: 27). Hon understryker hur governmentality är en form av makt som baseras på kunskaper som genom olika praktiker produceras som sanningar. Kunskap och kontroll går hand i hand inom governmentality som en sanningsskapande styrform.

Enligt Bacchi och Rönnblom (2014) har en feministisk poststrukturalistisk policyanalys som mål att synliggöra de processer genom vilka diskursiva skapelser får status som sanning genom diskursiva praktiker (Bacchi & Rönnblom 2014: 179). De lyfter också fram hur olika teoretiska framställningar och dokument har en särskild roll i att producera levda verkligheter på vissa sätt (ibid.) Genom policyaktiviteter (praktiker *och* kunskaper) skapas vissa problematiseringar som verkliga, och exempelvis sociala kategorier får status som (utomdiskursiva) sanningar. Eftersom diskurser är praktiker, så finns alltid möjlighet till agens, motstånd, och feministiska förändringsagendor. (Rönnblom 2017) Även Tyler (2013) lyfter statlig makt som bestående av förkroppsligade praktiker utifrån vissa styrningsrationaliteter. Diskurser som nått sanningsstatus ramar in möjliga subjektpositioner på olika sätt, och skapar vissa kunskapssubjekt som mer legitima än andra. Som Bacchi och Goodwin (2016) skriver formar diskurser “vilka vi kan bli” (Bacchi & Goodwin 2016: 43) – vilket har effekter på möjligheterna till motstånd, särskilt utifrån vissa subjektpositioner.

Min utgångspunkt, liksom Bacchis och Goodwins, är foucauldiansk i och med att vi styrs genom problematiseringar. Styre och policy är en i grunden

problematiserande aktivitet och problematiseringar kan identifieras exempelvis i olika typer av policydokument eller andra policypraktiker. Dessa problematiseringar kan kritiskt granskas ur en poststrukturalistisk teoretisk utgångspunkt, som frågar sig exempelvis vilka rationaliteter eller styrningsmentaliteter gett form åt detta specifika sätt att konceptualisera problemet, och därmed också de teknologier som skapas som lösningar. Hur problem och lösningar konceptualiseras inom modern styrning, har en mängd politiska implikationer i både diskursiv och levd verklighet. Min metod för att analysera materialet är poststrukturalistisk policyanalys (Bacchi & Goodwin 2016) och jag har inspirerats både teoretiskt och metodologiskt av Bacchis WPR-approach – What's The Problem Represented to Be? (Bacchi 2009). I denna poststrukturalistiska policyanalys utgår jag, med stöd av Bacchi, från att de kategorier och problem som enligt en traditionell uppfattning policy endast administrerar och söker "fixa", istället är diskursiva konstruktioner – problematiseringar skapade utifrån specifika styrningsrationaliteter och diskursiva konstellationer.

Enligt Rönnblom (2017) och Newman (2017) har det skett ett skifte i hur styrning går till, en tendens som förvandlar politisk styrning till teknisk administration, som osynliggör konflikt. Detta skapar ett behov av analytiska verktyg för att identifiera när politik *sker*, och hur det görs, inom denna "nya" regim av styre: *governance* snarare än *government* (Rönnblom 2017:175). Dessa analytiska verktyg skapar utrymme för politisering, även av styrning som tar formen av olika tekniska system. Rönnblom menar att politik som kategori måste repolitiserar och detta sker genom politisk kamp, som kan synliggöra exempelvis teknokratisk administration som politisk styrning. Rönnblom uppmanar en analys av styrande (governing/governance) i termer av dess praktiker. Jag ansluter mig till detta med tanke på biopolitiska teknologier kombinerat med nationalstaters gränsskapande och försumsligande praktiker är mycket viktigt att förstå i dagens värld. För att synliggöra att inget är för givet och att allt är öppet för ifrågasättande.

Rönblom och Bacchi (2014) understryker möjligheterna med att synliggöra diskursiva aktiviteter som en repetition av praktiker. Eftersom makt består av en repetition av praktiker, finns alltid rum för agens, kreativitet och olika typer av counter conduct. (Rönblom&Bacchi2014:175) Rönblom (2017) skriver, med hänvisning till feministiska geografer som Massey (1994) och Huxley (2008), att governmentality som ett styrande *på avstånd* alltid har en förankring i det rumsliga. Därför blir det viktigt i en governmentality-analys att även försöka förstå sig på hur rummet figurerar inom modern styrning, och hur makten tar sig uttryck rumsligt och transformerar platser i den levda verkligheten utefter bestämda mål. Genom att synliggöra rummets betydelse i styrning, menar Rönblom att forskaren kan greppa styrandeprocesser som transformerar political space till spaces of responsibility. (Rönblom 2017: 176). Detta sker enligt henne både inom staten, där både formuleringen och implementeringen av politiska problem skjuts ut/sprids från beslutande organ till olika administrativa rum (ofta från center till periferi) och utanför staten, från offentlig förvaltning till olika privata aktörer.

Diskursiva teknologier genom vilka verkligheter konstitueras

”Histories of science may be powerfully told as histories of the technologies. These technologies are ways of life, social orders, practices of visualization. Technologies are skilled practices. How to see? Where to see from? What limits to vision? What to see for? Whom to see with? Who gets to have more than one point of view? Who gets blinded? Who wears blinders? Who interprets the visual field? What other sensory powers do we wish to cultivate besides vision?” (Haraway 1988:587)

Haraway (1988) diskuterar hur seende och synliggörande haft en särskild roll i den västerländska vetenskapens historia. Hon understryker seendet som en partisk och förkroppsligad praktik, oavsett vilka teknologier för seende som tillämpas. Även Scott (1998) undersöker i “Seeing Like A State” det statliga/centraliserade seendets och vetandets världsomformande praktiker. Både Haraway och Scott lyfter de potentiellt katastrofala effekterna för både mänskligt och omänskligt liv, av olika hegemoniska synliggörandepraktiker för kunskap och kontroll.

Poststrukturalistiska perspektiv synliggör enligt Rönnblom och Bacchi de politiska processerna genom vilka saker och ting produceras som sanna, och olika strategier och praktiker som legitima (2014:173). Poststrukturalistisk metod utgår från en epistemologi där skapandet av det som är verkligt är kopplat till makt. Makt är konstitutivt av verkligheter, och formar dessa genom diskursiva praktiker. Makt är produktivt och distributivt: av subjektiviteter och olika enheter/kategorier för analys och problematisering. Poststrukturalistisk metod försöker därför synliggöra de processer, de diskursiva praktiker genom vilka exempelvis sociala kategorier, eller olika kunskaper om befolkningen, får status som sanningar. Den söker synliggöra de praktiker och kunskaper genom vilka saker skapas som objekt för styrning, och hur olika kunskaper operationaliseras i styrningen.

Min positionalitet

Maktteknologier hänger samman med rationaliteter och därför fokuserar en governmentality-analys på att synliggöra rationaliteter och teknologier. Jag rör mig i denna uppsats inom genren poststrukturalistisk feministisk statsvetenskap. Bacchi & Goodwin (2016) skriver om hur teknologerna för kunskapsproduktion både reflekterar och återskapar politiska rationaliteter. Bacchi & Rönnblom understryker, med viss likhet till teknofeminister som Haraway, hur teknologier inte enbart är "the handmaidens of rationalities" utan aktiva i formandet av vad som kan vetas och vilka verkligheter som produceras (Bacchi&Goodwin2016:44). Dessa teknologier hänger också ihop med vilken slags styre som premieras.

Min position är inte heller neutral, och mina synliggörandepraktiker riktar in sig på att synliggöra biopolitiska teknologier som skapar verkligheten på specifika sätt och söker sortera oss alla i styrbara kategorier. Oksala (2013) diskuterar hur det feministiska subjektet också formas av och är en delvis produkt neoliberal styrning. Jag är liksom Oksala ambiguös i mitt förhållande till en feminism som automatiskt betyder diverse saker. Svart feminism, postkoloniala, dekoloniala och intersektionella teoretiker har ju länge belyst hegemoniska konstruktioner av det feministiska subjektet som underbyggt

av normer kring vit medelklassfemininitet. Jag försöker vara reflexiv kring vit feminism, samtidigt som jag är vit – och beroende på definitionen även feminist. Jag anser det viktigt att inta kritiska förhållningssätt gentemot styrning generellt, och centraliserad styrning specifikt.

Jag har formats av anti-auktoritära, anarkistiska diskurser som problematiserar styrning och statligt styrt gemenskapande. Jag har också formats av feministiska, antirasistiska och intersektionella diskurser, socialiserats som kvinna (men identifierar mig som genderfluid) och har formats av konstruktioner av kvinnlighet och risk, i förhållande till urbana miljöer som jag levt i halva mitt liv. Min position är utanför kommunens policyskapande, samt utanför en traditionell effekt- och implementeringsforskning. Jag ger i min uppsats inte förslag till förbättringar av policy, och tar avstånd från idén att forskning måste vara direkt tillämpbart för att vara värdefullt.

Jag vill framhålla vikten av kritisk reflektion i förhållande till kunskapsregimer som söker definiera forskning, som saknar direkt användbarhet för exempelvis kommersiella intressen, som mindre värdefullt. Jag ser det som forskningsetiskt viktigt att allt kunskapande inte ska behöva vara direkt implementerbart och exempelvis tydligt och objektivt visa vad som *med säkerhet* fungerar. Det är en begränsad syn på vetenskapens användbarhet, och jag tror det är en farlig väg om vetenskap exempelvis ur olika kritiska traditioner skapas som överflödigt, i förhållande till en styrning där mer tekniska diskurser vunnit dominans.

Liksom Oksala (2013) ser jag politiska subjekt, inklusive feministiska subjekt och synen på politik, som format av makt och neoliberala diskurser. Jag ser risker med en ”direkt tillämpbar” feminism, och att det feminina, feministiska subjekt och feminism konstrueras som prosocialt (och produktivt). Genom att dominanta konstruktioner av femininitet, feminism, sårbarhet, resiliens och hållbarhet, skapas som något enhetligt och prosocialt, (och inte minst kopplat till en hegemonisk betydelse av säkerhet) tror jag detta har effekter på feminismens anarkistiskt utopiska potentialer. Feminister, queers och kvinnor har ju historiskt både individuellt och kollektivt problematiserat, utmanat maktstrukturer, tagit plats, formulerat bättre världar och skapat olika plattformar för utmanande av hierarkier – i motsättning till neoliberala och statliga intressen. Feminister är inte någon enhetlig grupp, och vi är inte överens – vilket inte automatiskt är dåligt.

Enhet är ibland överskattat och konflikter kan också vara produktiva, utgöra grunder för kunskapande och synliggöra viktiga maktförhållanden, vilket också Rönnblom (2017) understryker.

Mitt på förhand kritiska förhållningssätt staten och styrning genom den kapitalistiska ekonomin, har påverkat min behandling av materialet. Jag är i likhet med Scott (1998) skeptisk till statliga förändringsagendor och centralt styrd utopism, vilket bidragit till att jag är något negativ i förhållande till storskaliga insatser som vill öka Säkerhet. Jag har också i min läsning av materialet gjort en skillnad mellan begreppen trygghet och säkerhet. Med risk att reproducera dikotoma diskursiva kategorier, vill jag framhäva att jag kritiserar säkerhetsanspråk och inte trygghetsanspråk generellt, trots att gränsen mellan dessa knappast är absolut. Säkerhet är något jag förknippar med nationalstatliga projekt, den suveräna staten och processer av militarisering. Anspråk på Säkerhet står i min syn ofta i motsättning till vad man skulle kunna kalla mänsklig trygghet på en mindre abstrakt nivå, i förhållande till något konkret – exempelvis trygghet från statligt sanktionerat våld, rasistiskt våld, könat våld och sexuellt våld, riskfyllda arbetsmiljöer, giftig industri, naturkatastrofer, och bristande tillgång till nödenheter som mat, mediciner, vård, bostad osv. Behovet av trygghet skapas dock genom säkerhetsdispositiv som helt avhängig auktoritära mekanismer och säkerhetsexperter. Säkerhet gör universella anspråk, och jag ser risker med detta.

Säkerhet ger sken av statlig makt som en allsmäktig abstrakt entitet, och skapar allas behov av trygghet som något som självklart går i linje med statliga anspråk.

Säkerhetsbegreppet i denna mer abstrakta bemärkelse skapar ett behov av universell säkerhetsexpertis och mer central styrning. Säkerhetsdispositiv distribuerar trygghet mycket selektivt, och distribuerar istället otrygghet och risk till många. Utifrån min förförståelse av Säkerhet som hegemoniskt och närliggande militarisering, har jag läst gränsdragningen antisocial/prosocial som en riskfylld och potentiellt våldsam statlig mekanism. I centralt styrda regimer kan kategoriseringar som denna mobiliseras mot diverse grupper, platser och områden.

Vad gör jag konkret?

Att leta efter problematiseringar är min huvudsakliga metodologiska strategi. Jag analyserar mitt dokument i termer av teknologier, närmare bestämt biopolitiska teknologier för skapandet av befolkningen, genom att slå fast normer kring önskvärdt liv. För att göra det hämtar jag verktyg från en feministisk poststrukturalistisk tradition av policyanalys. Den kunskap som genereras genom dessa analytiska verktyg är inte objektiv kunskap i en positivistisk bemärkelse, utan synliggör snarare betydelsen av makt – det subjektiva och diskursiva – i skapandet av verkligheter. Jag identifierar i mitt material några specifika teknologier för styrning och problematisering.

Med utgångspunkt i Bacchi (2009) samt Bacchi och Goodwin (2016) har jag i mitt material letat problematiseringar och har försökt identifiera och beskriva teknologier för problematisering (och därmed styrning). Jag fokuserar särskilt på några teknologier i skapandet av hanterbara objekt för styrning, och hur dessa skapas som hanterbara. Jag tittar också närmare på några styrningsmentaliteter jag identifierar i materialet, som hänger ihop med de teknologier som tillämpas, och därmed den kunskap som genereras.

Bacchi (2009) länkar samman problematiseringar med diskursiva dikotomier. Sådana binära oppositioner var bland det första jag letade i mitt material (för att komma åt problematiseringar). Diskursiva dikotomier kan ge upphov till praktiker i form *dividing practices* (Bacchi&Goodwin2016:51). En viktig metod för min undersökning är med andra ord att söka sådana dikotomier, där kategorierna konstituerar varandra.

Etiska övervägningar

Mitt material inleds med ett avsnitt med etiska övervägningar. Där motiveras implementeringen av CTC som ett val baserat på vad vi vet funkar, och därför dras slutsatsen att det enda etiskt försvarbara är att med stor entusiasm, samt begränsat utrymme för kritik, implementera detta program. Behovet av experiment i den urbana kontexten lyfts som ett resultat av noggranna etiska övervägningar av tjänstepersonens roll. Utifrån den forskning som finns kring CTC så verkar det nästan som att denna policy är bortom kritik – det funkar ju!

Jag närmar mig etik från ett lite annat håll, och ser det som en etisk plikt särskilt som forskare, att problematisera denna bortom-kritik-het. Just för att det verkar som att CTC är ett garanterat bra program och det inte verkar vara några frågetecken kring det, ser jag det som etiskt mycket viktigt att granska det från kritiskt perspektiv (och inte då bara mitt eget). Sociala experiment och programmering, oavsett om det har goda avsikter, motiveras med ”allas bästa” och formuleras som en teknisk formel för framgång (rent objektivt!) bör granskas kritiskt. Särskilt storskaliga program som framställer sig som universellt sanna, ser jag som extra viktiga att problematisera. När dessa program cementerar och situerar sig som evidensbaserade, moderna och ”smarta” sociala program, är det av yttersta vikt att titta lite närmare på dem.

Jag hade i början av min uppsats för avsikt att referera till författaren av mitt dokument vid namn. Dikec (2007) är exempelvis i sin forskning noga med att nämna politiker och tjänstemän som haft stor betydelse i skapandet av banlieues som nationellt problem. Jag tänkte också att det var viktigt att ställa till svars myndighetsutövare, och kände att det var mitt ansvar, och viktigt att personer med tillgång till makt, inte ska kunna gömma sig bakom institutioner. Särskilt inte när olika synliggörandepraktiker tillämpas på människor i avgränsade områden och de själva görs ansvariga för områdenas problem. Vem har privilegiet att vara osynlig – och vem görs synlig? Vems integritet och säkerhet spelar roll?

Mitt material, ett offentligt dokument begärt ut från Stadskontoret, är ur formellt forskningsetiskt perspektiv mindre problematiskt. Jag ser dock en spänning mellan den traditionella forskningsetiken såsom den formuleras av Vetenskapsrådet, och en etik som strävar efter att ställa makten till svars. Jag har ändå utefter Vetenskapsrådets rekommendationer valt att anonymisera författaren till mitt material, men jag är en aning kluven kring huruvida det är rätt val. En godtagbar anledning till att ändå gjort det valet, skulle kunna vara att det inte är personen i fråga som är viktig, utan istället den regim den representerar, och de maktpositioner de ”bemannar”.

3 Problem: Område

Med uppmaning av Rönnbloms (2017) och feministiska geografer som Huxleys (2008) insisterande på rummets betydelse för governmentality, och de biopolitiska teknologier den riktar, kommer jag i detta avsnitt diskutera CTC-området som teknologi för styrning. Dikecs (2007) forskning om spatiala gränsdragningar i det urbana blir här relevant. Han visar hur urban policy *skapar* områden genom diskursiva praktiker, och jag kommer härmed undersöka implementeringen av policyn CTC i Malmö som ett exempel på hur rum i det urbana skapas, utifrån ett begrepp som är centralt i hans studie: *rum för intervention*. Som en central del av implementeringen av Communities that Care, skapas CTC-områden där *bakomliggande orsaker* identifieras i relation till diverse *beteendeproblem*. Stadskontoret vill därigenom, genom de rum som policyn skapar, styra produktionen av beteendeproblem.

I analysdelen av min uppsats (3 Problem:Område) kommer jag inleda med några generella kunskapsanspråk som policyn utgår ifrån, och vilken sorts kunskap den representerar. Jag går därefter in på CTC-området som teknik för styrning, utifrån bl.a. Dikec (2007) och Scott (1998). Jag kommer därefter gå in på andra tekniker för kunskap och kontroll, och beskriva teknologier i den diskursiva produktionen av Området som ett hanterbart objekt för styrning. Jag kommer diskutera data som en teknologi för synliggörande samt mer affektiva teknologier som tillämpas genom CTC, och hur de förhåller sig till kommunens kunskapsanspråk. Jag kommer därefter analysera områdesteamens roll som en central kunskapsallians, och produktionen av områdesprofilen. Jag reder också ut hur Livsmiljön skapas som en diskursivt materiell miljö, med både riskfylld och produktiv potential. Jag kommer därefter beskriva den sociala utvecklingsteorin. Denna kriminologiska modell representerar ett centralt biopolitiskt vetande och styrteknologi i policyn, och jag identifierar den som viktig för CTC:s säkerhetsanspråk.

3.1 Generella kunskapsanspråk

”Positivism takes a position that applies views about how the natural world can be examined and understood to the social world of human beings and human societies. Understanding is viewed as being akin to measuring.” (Smith 2008:42)

Orsak och verkan

Smith (2008) beskriver positivism som en kunskapsposition utifrån vilken kunskap om det sociala tar formen av en naturvetenskap, och förståelse av den nås genom noggrann mätning. Biomakt har därför en förkärlek för positivistisk och direkt tillämpbar vetenskap eftersom det producerar kunskap om det sociala i en teknisk form, som på ytan situerar det som teknisk administration, snarare än politisk styrning. Om det som biopolitisk makt söker att kontrollera inte går att mäta, skapas det genom diskursiva medel som ett mätbart objekt för styre. CTC som policy rör sig inom ett positivistiskt paradigm. Den sociala världen formuleras i termer av kvantifierbara kausala samband – orsak och verkan – vilket följande citat visar:

”Inom vetenskapen formulerar man teorier som bygger på hypoteser om kausalitet (logiska förklaringsmodeller), vilka sedan testas i experiment (studier). Utifrån bekräftade samband utvecklas därefter insatser som avser att påverka den negativa utvecklingen” (Stadskontoret2017:6)

Att veta förstås som något som nås genom att producera kategorier och samla in kvantifierbar evidens kring dessa. Formuleringen av det sociala i termer av styrkbara kausala samband utgör en del av en vision om ett stadsrum och befolkning som är mer effektivt styrt. Detta mer effektiva styre ska enligt Stadskontoret baseras på en viss typ av evidens och expertis – som beskrivs som vad vi *vet* fungerar. Ett preventivt

förhållningssätt skapas i materialet som rationellt, genom bland annat problematiseringar av tidigare förhållningssätt – när man inte visste bättre. Detta situerar CTC som en del av en modernitets- och framstegsdiskurs. I materialet problematiseras även *anekdotisk evidens*, som baseras på exempelvis yrkesmässig erfarenhet eller en känsla att något är bra. Anekdotisk evidens är inte styrkbart, eller universellt generaliserbart, på sätt som ett evidensbaserat policyprogram som CTC kräver. (Stadskontoret 2017:7)

Stadskontoret beskriver ett växande internationellt forskningsfält av expertis kring prevention och urban säkerhet, i vilken CTC situeras. Policyn beskrivs som ett universellt gångbart, testat och effektivt program. Det är framåtblickande och visionärt, och presenteras som en del av ett nytt och bättre förhållningssätt för styrning av staden med fokus på socialt producerad risk. Genom CTC kopplas Malmö stads styrning samman med internationella nätverk av expertis kring urban säkerhet. Genom implementeringen av policyn i svensk kommunal kontext, översätts och tillgängliggörs exempelvis internationella databaser kring effektiva och evidensbaserade program sorterade efter preventionsnivå. (Jag går in på vad preventionsnivåer innebär senare.)

De former av styrkande (av samband) som i materialet lyfts fram som legitima, är longitudinella studier och randomiserad kontrollerad studie. Enkäter och olika typer av mätningar (av exempelvis trygghet) producerar statistiska underlag, evidens och data som legitimerar kausala samband mellan bakomliggande orsaker och problembeteenden (utfallsdata). Genom mätningar produceras evidens om de kategorier som policyn skapar, samt objekt för en styrning som lägger fokus på det som genom CTC identifieras som bakomliggande orsakerna till problembeteenden:

”Att arbeta enligt CTC-systemet ger effekter på våld, kriminalitet, tobaks-, alkohol- och narkotikabruk/-missbruk, skolmisslyckande, psykisk ohälsa och sexuellt risktagande.”
(Stadskontoret2017:4)

Som ovanstående citat visar riktar den sociala programmeringen genom CTC in sig på diverse problem, genom att forma ungdomar under lång tid på sätt som ska skapa goda medborgare. Stadskontoret räknar med att CTC-systemet ska råda bot på diverse

problem som karaktäriseras av olika former av misslyckande. Den ska helt enkelt skapa en befolkning av bättre kvalitet som håller sig inom ramarna för vad som ses som önskvärt och värdigt medborgarskap – värt beskydd.

Risk

Sociala risker görs genom tekniker inom policyn till ett mätbart och manipulerbart objekt för styrning. Det är förståelsen av det sociala i termer av vetenskapligt styrkbara kausala samband och som genererar diskursen kring risk- och skyddsfaktorer. Idén om kalkylerbar risk är central: det ses som möjligt att kalkylera risker som växer fram ur 'det sociala' på ett synnerligen noggrant och ur styrandeperspektiv målinriktat sätt, på befolkningsnivå. Detta sker enligt Stadskontoret med hjälp av den systematiserade kunskapsproduktionen och samverkansprocesserna som CTC representerar.

”A dispositif of risk ‘creates a specific relation to the future, which requires the monitoring of the future, the attempt to calculate what the future can offer and the necessity to control and minimize its potentially harmful effects’” (Lupton 2013:118)

CTC utgör ett riskdispositiv, där framtiden skapas som objekt för styrning. Denna kontroll av framtiden genom CTC sker genom att instrumentalisera normer som förstås leda till hälsosammare, bättre och mer styrbart beteende. Enligt Lupton (2013) skapar riskdispositiv en särskild relation till framtiden: en väldigt kalkylerande relation. Genom noggrann monitorering av vad framtiden kan tänkas föra med sig skapas ett behov av kontroll för att minimera dess skadliga effekter. (Lupton 2013:118)

Figur 2: PDCA-cykel.

CTC följer en så kallad PDCA-cykel (Stadskontoret 2017:7)

Luptons resonemang kring risk är användbart för att förstå Malmö Stads ambitioner att skapa områden i termer av kalkylerbar risk. CTC beskrivs vara just en riskmodell, genom vilken befolkningen i området och det geografiska området definieras – i förhållande till dess potentiella framtid. Malmö stad vill genom CTC, på lång sikt, kartlägga och undanröja risk i stadsrummet, och stärka faktorer som förstås skapa säkerhet på stor skala. I materialet beskrivs hur denna modell för riskhantering har som mål att försöka undvika oönskade händelser från att uppstå, och är bekant från exempelvis ”försäkringsbranschen, systematiskt säkerhetsarbete (t ex arbetsmiljö och brandskydd), säker och trygg kommun (WHO-certifiering), skydd mot olyckor” (Stadskontoret 2017:7) Stadskontoret understryker att användningen av en PDCA-cykel (Plan Do Act Check) inte automatiskt ger ett resultat av god kvalitet, utan det beror på ”vad man stoppar in i systematiken” (ibid.). Det framgår i materialet att det man ”stoppar in” behöver vara information av rätt typ och kvalitet för att önskat resultat ska uppnås.

Prevention som strategi

”För att kunna förebygga en viss händelse måste man alltså *i tillräcklig grad veta vad som orsakar* den och vad som kan skydda från den. Av detta följer också att det i själva verket är faktorer som ökar risken för negativa händelser som man letar efter, mäter och analyserar, och därefter sätter in verksamma insatser mot.” (Stadskontoret 2017:6)

Universell prevention, strategin som Stadskontoret genom CTC anammat, bygger på idén om kalkylerbar risk. Stadsrummet och det sociala omformuleras i termer av orsak och verkan, på ett sätt som skapar både orsaker (risk- och skyddsfaktorerna) och effekter (problembeteendena) som mätbara objekt för styrning. Det systemskifte som CTC markerar i den kommunala administrationens förhållningssätt till *diverse problem*, flyttar fokus till vad som *genererar* problembeteenden istället för problemen *i sig*. Denna blick identifierar vad den kallar som Livsmiljön som central för produktionen av dels normbrytande och dels normkonforma beteenden. Det är här, i Livsmiljön, som ”roten till det onda” enligt Stadskontoret ligger. Den nya mer effektiva och evidensbaserade formen av styrning tittar därför nära och noggrant på Livsmiljön som förstås generera problematiskt och normbrytande, men också potentiellt produktivt beteende.

Universell kunskap om området

”The specific space of security refers then to a series of possible events; it refers to the temporal and the uncertain, which have to be inserted within a given space. The space in which a series of uncertain elements unfold is, I think, roughly what one can call the *milieu*.” (Foucault2007:20)

Foucault (2007) lyfter i ovanstående citat fram på den centrala betydelsen av ingrepp i olika miljöer för att biomaktens strävanden efter att uppnå effekter på befolkningsnivå. Som citatet från Stadskontorets material visar är miljön även av central betydelse inom CTC. För policyn är det därför viktigt att få så *heltäckande*

kunskap som möjligt om de olika socialiserande miljöerna, för att kunna intervensera i dem på olika sätt och därmed framkalla effekter på befolkningsnivå. Dessa interventioner ska inom policyn vara ”skräddarsydda” efter de lokala behoven (som definieras genom olika typer av data) i varje rum för intervention. Rummet för intervention – CTC-området – skapas som en Livsmiljö, som policyn delar upp i olika socialiserande enheter. De socialiserande enheterna som policydiskursen skapar som mest betydelsefulla, och som styrs genom policyn för att producera *sund* normkonformitet och identifikationer som stödjer det, är Närområdet, Familjen, Skolan och Individ/Kamrater.

Dessa enheter skapar Stadskontoret kunskap om genom CTC-enkäten, och genom att sätta olika statistiska underlag i samverkan med varandra i områdesteamens arbete. Den makt som CTC är ett uttryck av söker arrangera Livsmiljön på ett sätt som främjar en produktion av socialisering i vad som definieras som rätt riktning. CTC marknadsförs som universellt tillämpbar policy med lokal prägel. Den ”lokala prägel” skapas med hjälp av vad som beskrivs som ett omfattande insamlande och bearbetning av lokala data. Detta omfattande insamlande och bearbetande av kunskap har samverkan som en viktig strategi. Detta samverkande sker i områdesteamen, mellan områdesteamen och den centrala styrningen, mellan olika myndigheter, vetenskapliga discipliner och mellan tjänstemän och medborgarna. Samverkan ses som en väg mot bättre kunskap och praktik, och ju fler som samverkar desto bättre – så länge de arbetar ”programtroget” och enligt den så kallade Strategin.

Tystnader i materialet

”...problem representations tend to ”nest” one within the other.”

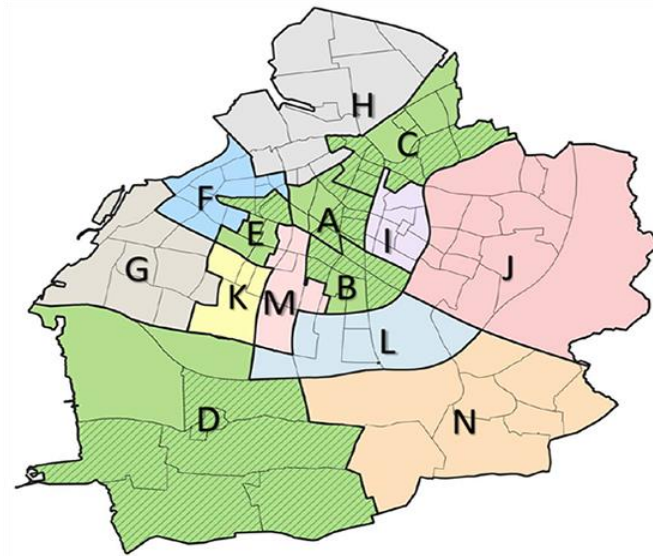
(Bacchi&Goodwin2016:24)

Med tanke på den noggrannheten, de omfattande kunskaperna och systematiken som enligt Stadskontoret krävs för en lyckad implementering, är materialet fullt av tystnader kring centrala konceptuella kategorier i policyn. Detta skapar utrymme för diverse aktörers tolkningar. Det finns en vaghet i materialet kring vad det är som ska

förebyggas, och enligt Stadskontoret har ”diverse problem” (ohälsosamma val, utsatthet, utanförskap, kriminalitet etc.) enligt de nyaste forskningsrönen (inom området ’evidensbaserad prevention’) samma bakomliggande orsaker. Genom att fokusera på dessa bakomliggande orsaker, som lokaliseras i livsmiljön, anses många olika problem kunna lösas samtidigt. Problematiseringarna bildar i materialet en slags kluster vilket kan kopplas till tendensen av problemrepresentationer att *ruva inne i varandra* som Bacchi och Goodwin (2016:24) beskriver det. I en policyanalys som denna ligger en utmaning i att reda i det kluster av problematiseringar som sammanstrålar i Stadskontorets material. Dessa problemkluster, eller som Stadskontoret beskriver det ”diverse problem” vill Stadskontoret genom CTC komma åt.

Alla kategorier som policyn skapar är rätt vaga, i alla fall utifrån mitt specifika material. Våld, som definieras som ett problembeteende med orsaker härledbara till de socialiserande enheterna, men beskrivs inte. Sexuellt riskbeteende, definieras som ett problembeteende men beskrivs inte. Mobilitet, identifieras som en betydande riskfaktor och i behov av kontroll. Hur och vems mobilitet ska kontrolleras nämns inte. Ungdomsbrottslighet är även vagt definierat, men det verkar som att ungdomsbrottslighet definieras av *att* ett barn/en ungdom gripits av polisen. Samverkan Socialtjänst, Skola, Polis och Fritid beskrivs som en akut och händelsestyrd samverkan som riktar sig mot ungdomsbrottslighet som kategori. Kön, ras och regionala skillnader är kategoriseringar som lyser med sin frånvaro i materialet – vilket inte är ovanligt inom liberala styrregimer. Det står endast att CTC ska tillämpas med hänsyn till Malmö stads policies kring likabehandling och rasism (mot den enskilde). Fattigdom utgör också en särskilt intressant tystnad, och formuleras som en bakomliggande orsak till ett betydande antal problembeteenden, men lämnas i övrigt obehandlat. Det framställs som ett objektiva tillstånd, och en orsak, snarare än orsakat av något. Jag kommer tillbaka till detta i mina slutsatser och min avslutande diskussion.

3.2 Området som rumslig gränsdragning

(Malmö stad 2022)

CTC-områden

En viktig del av implementeringen av CTC att dela upp Malmö i geografiskt avgränsade CTC-områden (Stadskontoret 2017:22). På Malmö stads hemsida så illustreras detta i en överblickbar karta, i olika färger. (Malmö Stad 2022) Malmö stad har inledningsvis delats in i 5, och ska delas i 14 CTC-områden, där en lokal riskprofil arbetas fram för varje område, för en tioårig period. CTC-områdena namnges i form av bokstäver. CTC-områdena, och deras specifika riskprofiler, görs synliga för att kunna jämföra dem med varandra och stadsrummet som helhet – med tillhörande Malmöövergripande data. De övervägningar som lett till dessa gränsdragningar, utgör en tystnad i materialet. Det framgår dock att CTC är ett resultat av en samverkansöverenskommelse mellan Malmö stad och polisen (Stadskontoret2017:49), men hur detta reflekteras i själva områdesindelningen diskuteras inte i materialet. Det kan dock konstateras att CTC-området skapar den form av synlighet som Scott (1998) menar moderna staters makt bygger på. Genom CTC:s rumslighet, skapas problemen och som synliga i förhållande

till ett tydligt avgränsat geografiskt område. Det som börjar som linjer på en karta i olika administrativa rum (exempelvis ett kontor), kan genom repetitioner av olika diskursivt-materiella praktiker konsolideras på väldigt konkreta sätt i levd verklighet. Detta är också ambitionen.

Kartor är instrument i produktionen av vad Mitchell (2002) kallar en kalkylerbar karaktär. Kartan på CTC-områden framträder i ett komplex av mätningar och siffror som söker definiera, och forma verkligheten på avstånd. Den representerar en blick från centrum, som transformerar den levda verklighetens komplexitet i en synlig, läsbar och hanterbar form. Scott (1998) diskuterar kartor som en styrteknologi för att skapa ordning i ett territorium och göra det viktigaste, dvs. centrala analyskategorier/objekten för styrning, framträdande och synliga i förhållande till ett rum. Kartor reducerar "terrängen" till det allra viktigaste utifrån ett visst mål och en viss styrningsrationalitet. De representerar diskursiva praktiker, (i Joyces 2003 ord artefakter) som definierar ett rum för intervention och gör vissa karaktärsdrag hos området framträdande utifrån specifika styrandelogiker. Kartan förenklar och skapar synlighet och därmed också läsbarhet, vilket enligt Scott, är en förutsättning för all modern statlig styrning. Kartan på ett styrandefält på platser som rumsligt kan vara långt borta från den centraliserade styrningen, är ett väldigt bokstavligt exempel på ett verktyg för styrande på avstånd.

Att benämna stadsområden som bokstäver och illustrera dem i olika färger gör något med objekten: de skapas som administrativa enheter för styrning utefter specifika mål. Dikec (2007) lyfter fram denna typ av rumsliga definitioner och benämningar som mycket relevanta, då de skapar platser på ett visst sätt. Dikec förstår urban policy som en specifik representationsregim som konsoliderar en särskild rumslig ordning genom bland annat benämningar. Förutom benämningar konsolideras rumsliga ordningar genom kategoriseringar, definitioner, kartor och statistik. Dikec förstår därför urban policy som en *platsskapande aktivitet* som rumsligt definierar områden utefter specifika logiker, associerar problem med dem och formulerar dem som i behov av specifika typer insatser. Hur rummen föreställs (genom exempelvis kartor, namn och statistik) genererar en specifik diskurs kring ett område och formar både hur problem formuleras och de lösningar som presenteras. (Dikec2007:21) Dikec förklarar hur varje policydiskurs och program guidas av ett särskilt sätt att föreställa sig de rum de vill

intervenera i. Till exempel kan rummen för intervention conceptualiseras som ”self-contained” områden med rigida gränser, som delar av ett större nätverk eller som utgörande en del av en relationell geografi. (ibid. ibid.) Områdena förstås inom CTC som avgränsade men sätts i relation till varandra och till Malmöövergripande data. Områdesindelningen reflekteras också i skapandet av *community* som rumsligt avgränsat till ett geografiskt område.

3.3 Livsmiljön: ”Roten till det onda”

Enligt Huxley (2008) sammanlänkar miljön som begrepp en symboliskmateriell klyfta. I biopolitiska styrregimer formas individer/befolkningar genom miljön och interventioner i den. CTC som biopolitisk kontrollteknologi definierar Livsmiljön som en strategi för att forma barn och ungdomar (samt övrig befolkning) på stor skala. Området, både som fysiskt rum och som social miljö, ska därför arrangeras på ett sätt att den producerar *rätt* sorts liv. Sunda normer förstås leda till hälsosamma val, och Stadskontoret har identifierat normer och överföringen av dessa, som centralt i främjandet av en frisk och ordningsam befolkning. För en sund förmedling av normer skapas skolan, föräldrarna, familjen, kamrater och närområdet ansvariga för. CTC har som ambition att sätta på plats ett nätverk av främjande insatser som ska producera denna sorts sunt normkonforma liv. Förutom genetiska förutsättningar (som enligt Stadskontoret kan ge upphov till exempelvis impulsivt och därmed riskfyllt beteende), förstås den byggda miljön, kamrater, familj, skola osv, utforma barnets/ungdomens livsmiljö. Livsmiljön formar barnet, och består enligt den sociala utvecklingsteorin av socialiserande enheter (Närområde, Skola, Familj och Individ/Kamrater). Skolan, en klassisk disciplinär institution, lyfts i Stadskontorets material fram som en särskilt viktig arena för normbevakning och får därmed en särskild roll för den universella prevention som CTC representerar.

Områden problematiseras som improduktiva

En betydande riskfaktor till att problembeteenden normaliseras är enligt Stadskontoret en ”bristfällig organisation av närområdet” som försvårar förmedlingen av goda normer och värderingar till barn och unga. Huxley (2008) understryker hur miljön har en särskilt viktig roll som biopolitisk maktteknologi, i styrningen av befolkningen, och att detta begrepp överbryggat en symboliskmateriell klyfta. Genom rumsliga ingrepp strävar biomakt efter storskaliga effekter. Detta illustreras i CTC där närområdet (inklusive byggd miljö) identifieras som en betydelsefull socialiserare och förstås generera vissa typer av beteenden. Ingrepp i den formuleras därmed som lösningar på beteendeproblem. Inom CTC skapas (livs)miljön som en ingång till att forma barn/ungdomars beteende genom interventioner i både den sociala, diskursiva och byggda miljön.

Organisationen i området problematiseras i materialet som improduktiv. En sämre organisation anses försvåra förmedlingen av rätt sorts normer för barn och unga. Genom problematisering av området som bristfälligt organiserat skapas ett behov att arrangera området enligt CTC:s riktlinjer. Genom detta förstås man kunna skapa en hälsosam och ändamålsenlig cirkulation av normer i området, dvs. att göra området produktivt av rätt sorts identifikationer. Detta kan ses som ett uttryck av stadsstatens distributiva kraft då målet är att distribuera funktioner som säkerställer rätt sorts cirkulation i området som ska göra det som är improduktivt och rumsligt oordnat till produktivt och ordnat. Detta kan också ses i förhållande till Scott (1998) som pekar på hur staten definierar områden och befolkningar som ”not-yet-arranged”, och därmed i behov av civilisering och normalisering utifrån en statligt definierad ordning. Denna inte-ännu-ordnad idé är närvarande inom CTC då policyn har som ambition att arrangera det lokala området/Livsmiljön, på ett sätt som följer statens målsättning om en styrbar befolkning genom säkrandet av ”rätt” sorts socialisering av barn och unga. Skapandet av (när)området som mer eller mindre bristfälligt organiserat återfinns även i andra dokument, bland annat NOA:s rapport om särskilt utsatta områden, där vissa stadsdelar och befolkningar beskrivs vara karakteriserade av en bristfällig kollektiv förmåga (och en kriminell ordning). Utifrån denna problematisering ges polisen mer utrymme och frihet i

förhållande till vissa områden. Olika ordningsskapande insatser, av vilka många är polisiära, riktas för att förbättra den problematiserade kollektiva förmågan.

Denna strategi – att skapa områden som improduktiva och oordnade – återfinns också i Dikec (2007) forskning. Han belyser hur *banlieues* i Frankrike skapats som rum för intervention, som sedan blivit föremål för varierande insatser genom åren, i mångt och mycket över huvudena på de som bor där. Områden har stigmatiserats som belastningar och hot mot den franska republiken, och som grogrunder för kriminella beteenden. Befolkningens förmågor, aktiviteter och identifikationer har problematiserats ur olika synvinklar. Insatserna har varierat beroende på vart de politiska vindarna har blåst, men Dikec framhäver hur definitionen av rummen för intervention som problematiska rum, från början genomsyrats av en paternalistisk hållning från statens sida. Denna paternalistiska hållning genomsyrar även Stadskontorets material, där det framgår att tjänstepersoner vet vad som är bäst, och bör därför sätta i verkan sina kunskaper, vare sig befolkningen vill det eller inte.

Miniatyrisering som strategi: Små öar av modernitet och kontroll

”...miniturization of order may be substituted for the real thing. A facade or a small, easily managed zone of order and conformity may come to be an end in itself.” (Scott 1998:196)

CTC:s fokus på communities i avgränsade områden kan ses i förhållande till Scotts (1998) diskussion om *miniatyrisering* som teknik för att skapa hanterbara, små öar av modernitet och kontroll, även inom nationalstaters gränser. Det rumsliga avgränsandet underlättar inom CTC kontroll och en uppdelande form av styrning av befolkningen – dvs. disciplinär styrning. Det är en både diskursiv och materiell gränsdragning som gör anspråk på att kontrollera det sociala: genom rummet som central teknik. Både området och socialisering och gemenskapande praktiker där problematiseras, och skapas som en normbevakande funktion, i ett avgränsat geografiskt område. Området blir här en essentiell del av den biopolitiska styrningen, i produktionen av befolkningen på ett visst sätt, så att den bättre stämmer överens med en viss norm om önskvärdt liv. Enligt Spade (2015) är biomakt, dvs. makt på populationens och massans nivå, en form av makt som bygger på kontroll genom kategoriseringar. Spade understryker att våldsamma historier finns bakom de kategorier som kommit att förstås som blott administrativa, till exempel kön eller ras som administrativa

kategorier i USA. Hans forskning synliggör administrativa aktiviteter som allt annat än neutrala, liksom de kategorier för styrning som skapas och upprätthålls genom befolkningsinriktade program. Det finns inga blott administrativa kategorier. Liksom sociala och rumsliga kategoriseringar i övrigt, är områdesindelningen i CTC inte neutral.

Området som riskfyllt rum

Risikfaktorer är faktorer som Stadskontoret definierar som orsaker till normbrytande och antisociala aktiviteter. I en större skala leder de enligt Stadskontoret till en negativ social utveckling. Skyddsfaktorer är faktorer som hindrar barn och ungdomar från att ta del i normbrytande aktiviteter, och främjar istället sunda normer och därmed hälsosamma val. I varje område finns enligt CTC ett antal skyddsfaktorer och riskfaktorer, och man vill inom ramen för det preventiva arbetet stärka skyddsfaktorer och undanröja riskfaktorer. Exempel på skyddsfaktorer, som ”skyddar oss från att hamna i dåligheter” kan enligt Stadskontoret vara genetiska förutsättningar, hög intelligens, och att vara verbal och ”prosocial” (Stadskontoret 2017:9). Exempel på riskfaktorer är (genetisk) impulsivitet och tidig debut av antisocialt beteende.

Lupton understryker hur foucauldianska perspektiv på risk belyst hur olika diskurser, strategier, praktiker och institutioner konstruerar risk som ett manipulerbart fenomen, ett objekt för styrning. De diskursiva praktikerna producerar sanningar kring risk som sedan fungerar som basis för riktade strategier. (Lupton 2013:113-114) Lupton beskriver den foucauldianska synen på risk som en ”calculative rationality” istället för ett objektivet ting i sig självt. (Lupton2013: 114) Hon understryker särskilt hur neoliberala styrmetoder baseras på att individer/medborgares komplicitet med statens intressen och behov: ”strategies that rely on individuals' voluntary compliance with the interests and needs of the state” (Lupton 2013: 118) Lupton beskriver risk som ett sätt att kontrollera tid och disciplinera framtiden. (ibid.)

CTC:s diskursiva skapande av risk, och instrumentalisering av normer i hanterandet av denna risk, kan ses som en teknologi för att disciplinera framtiden. Risk är en diskursiv skapelse, och det är genom diskursiva praktiker som syftar till att producera styrobject i termer av en kalkylerbar karaktär, som risk blir ett styrbart objekt. Ett riskdispositiv sätts på

plats i hela staden och det lokala området genom policyn. I detta dispositiv har problematiseringar med det geografiska området i fokus en central betydelse. Dessa problematiseringar tar avstamp från CTC-enkäten.

Den kategori som skapas som både en risk och under risk (för negativ normpåverkan) i områdena, och samtidigt befolkningsdelen med störst potential (att bli sunda och välfungerande medborgare) är barn/ungdomar. Insatser riktade mot barn och ungdom i ett tioårsperspektiv skapas som biopolitisk teknologi för en bättre styrd befolkning på sikt. Normbevakning på detta evidensbaserade och systematiserade sätt skapas som en social framtidsinvestering som ger effekter på befolkningsnivå, då barn och unga kategoriseras som en grupp på väg mot den (potentiellt) produktiva kategorin vuxendom. På sidan 13 i materialet, illustrerar Stadskontoret i tabellform en sannolikhetskalkyl kring antal individer i Malmös befolkning som det beräknas ”gå illa för” (Stadskontoret 2017:13):

	Andel	Antal individer	Relativ risk	Individer det går illa för
Problemgrupp	3 %	9 000	40 %	3 600
Riskgrupp	7 %	21 000	25 %	5 250
Normalgrupp	90 %	270 000	5 %	13 500
SUMMA	100 %	300 000	-	22 300

(Stadskontoret2017:13)

Framtidens befolkning (om 10-år) är slutprodukten av den systematisering av preventiva insatser som CTC som biopolitisk teknologi innebär. Policyn har i längden som mål att skapa ansvarstagande medborgare som gör sunda val, genom att på områdes- och stadsnivå intervensera i socialiseringen av barn/ungdomar, från och med idag och framöver. Styrning av normer blir en viktig del i disciplinerandet av framtiden, och produktion av normkonformitet ses som ett sätt att påverka samhällsutvecklingen och skapa en sund och ordningsam befolkning. Detta relateras i Stadskontorets material till kostnader, på både individuell och samhällsnivå.

Den byggda miljön som socialiserare

Även den byggda miljön identifieras ha en viktig roll i socialiseringen och i produktionen av social risk. Eventuellt därför skapas hyresvärdar och fastighetsägare som naturliga delar av områdesteamen, som en del av det lokala communityt – den lokala normbevakande gemenskapen. Området skapas som en enhet som tillsammans med skola, familj, individ/kamrater formar barn/unga, och interventioner riktas utifrån denna problematisering, i någon mån, mot den byggda miljön i syfte att styra socialiseringen rätt. Riskfaktorer i närområdet formuleras i termer av normer som främjar problembeteenden.

Ett närområde med ”normer som främjar problembeteenden” innebär enligt Stadskontoret ett område där ”barnen i området tror att de kan konsumera alkohol, använda droger eller bära vapen utan att någon vuxen/polis i området skulle tycka det är fel, reagera och säga ifrån.” (Stadskontoret 2017: 18) Denna beskrivning illustrerar hur riskerna för socialisering förstås: ”Barn är mer utsatta för risker när normer och förväntningar i ett område främjar drogkonsumtion, våld, vapen kriminalitet eller när det kommuniceras oklarheter eller motsägelsefulla budskap runt dessa beteenden.” (ibid.)

Jag drar slutsatsen att den byggda miljön ses som en viktig socialiserare av följande beskrivning av riskfaktorn ”Bristfällig organisation i närområdet”. Det ligger som riskfaktor under ”Närområde” som socialiserande enhet. En bristfällig organisation i närområdet beskrivs av Stadskontoret (2017) som ”när barnet inte känner sig trygg, upplever att det finns kriminalitet, droghandel, slagsmål, klotter, slitna och dåligt skötta hus i sitt närområde. Vandalism ökar på offentliga platser som sällan övervakas. När strukturer saknas i ett område blir det svårare för exempelvis familjer, skolor och föreningar i området att förmedla positiva sociala normer och värderingar.” (Stadskontoret 2017:18) Trygghet, kriminalitet, droghandel, slagsmål kopplas samman med klotter, slitna och dåligt skötta hus i närområdet. Vandalism skapas som ett fenomen på offentliga platser som sällan övervakas och mer övervakning ses som en lösning. Vandalism kopplas också till andra sorter av (norm)brott som också förstås genereras av exempelvis slitna hus. Ett helt kluster av problem skapas som härledbara till kvaliteter i den byggda miljön och den rumsliga organisationen av området.

Idén om att en viss typ av byggd miljö direkt leder till ”problembeteenden” är ett uttryck av broken window-teorin, en kriminologisk teori som blivit populär och bygger på

tanken om att formen av den byggda miljön står i direkt relation till beteende. Problematiska byggnader förstås leda till problematiska beteenden och genom att fixa huset är tanken att problematiska beteenden också kan begränsas. Det finns en idé om att sociala problem (i alla fall delvis) kan byggas bort, och genom områdesteamen blir fastighetsägare centrala aktörer i denna bekämpning av sociala problem. Övervakningsteknologier (som kameror) inkorporeras också i den materiella miljön som lösning. Normer för beteende byggs in i områdets infrastruktur och reflekteras i den byggda miljön som konstrueras för att främja vissa sorters beteenden, och produktiva flöden av varor, normer och människor. Platserna och de socialiserande funktionerna ska organiseras inbördes och sinsemellan i området och i förhållande till den centraliserade styrningen, på ett sätt som främjar ur biomaktens synpunkt önskvärt liv.

Byggd miljö (som inte kan separeras från mer symboliska kvaliteter i miljön) och olika rumsliga ordnanden genom planering, är en central biopolitisk maktteknologi. Detta innebär inte att formen av den byggda miljön faktiskt ger upphov till önskat beteende, trots att detta är en del av exempelvis stadsplanerarens, eller olika samverkansprojekts vision.

3.4 Kunskap om området

”...one might say that the greater the manipulation envisaged, the greater the legibility required to effect it.” (Scott1998:183)

Kunskap och kontroll går hand i hand. Dikec beskriver hur policies mobiliserar så kallad ”*förnuftig evidens*” i form av policydokument, rumsliga konceptualiseringar, kartor, kartläggningar, kategoriseringar, benämningar och statistik (Dikec2007:22). Scott (1998) betonar hur viktigt skapandet av synliga enheter är för modern styrning. Dessa enheter kan vara allt från människor till åkrar, träd eller byar – kategoriserade efter exempelvis ålder eller andra kvaliteter. Nivån av kunskap/läsbarhet korrelerar enligt Scott med djupet och skalan av den specifika interventionen. Ett bra problemförebyggande arbete bygger enligt Stadskontoret på en tillräcklig nivå av kunskap (dvs läsbarhet), om de socialiserande enheterna, för att

kunna intervensera innan problem (på både individ- och samhällsnivå) uppstår. Detta har som central teknik att skapa *bakomliggande orsaker* (risk- och skyddsfaktorer) som hanterbara enheter för analys och datainsamling.

Oavsett vad enheterna är måste dessa, enligt Scott, organiseras på ett sätt som gör det möjligt för styre att identifiera, dokumentera, observera och reglera dessa (Scott1998:183). I CTC:s fall är de mest synliga enheterna sociala. De kunskapspraktiker som producerar ”förnuftig evidens” kring dessa enheter, skapar området och socialiseringen där som ett synligt, kalkylerbart och mätbart objekt för styrning. Begreppet risk blir här betydelsefullt, samt normer som teknologi för CTC:s reglering av framtiden. Det blir därför viktigt att titta närmare på hur denna risk konstrueras som ett kunskapsobjekt – något som går att veta om – och därigenom går att rikta specifika insatser mot.

Aktiviteterna och förhållningssätten hos befolkningen i CTC-området/rummet för intervention, blir objekt för normaliserande insatser beroende på områdets riskprofil. Detta sker i förhållande till en norm som definieras genom olika biopolitiska vetanden, bl.a. statistik (exempelvis larmstatistik, betygs- eller brottsstatistik) samt kunskaper/expertis från olika vetenskapsområden: som folkhälsa och socialepidemiologi, kriminologi, beteendevetenskap, pedagogik osv. Malmösnittet (bestående av malmöövergripande data) utgör normen som områdenas siffror jämförs mot. Där görs platser som hem, närområde och skola som läsbara enheter och betydelsefulla arenor för socialisering, som policyn skapar tillgång och närhet till.

3.5 Områdesteamet och områdesprofilen: en ”risk-karta” till Livsmiljön

Bacchi och Goodwin (2016) beskriver evidensbaserad policy som en politisk rationalitet, och CTC har stark förankring i denna. Den systematiserade kunskapen om området fungerar som underlag för val av insatser, vars mål ska vara att undanröja riskfaktorer och stärka skyddsfaktorer. Insatser som redan finns, och som enligt det evidensbaserade ramverket fungerar fortsatt, och det görs en analys av vilka sorts insatser som behöver tillhandahållas

utöver de som finns. I materialet beskrivs områdesteamen som en kunskapsallians som producerar en områdesprofil baserat på tjänstemäns erfarenheter, enkätresultat och övrig information om lokalsamhället (Stadskontoret 2017:25).

Stadsstatens distributiva kraft skapar ständigt nya funktioner, och omformulerar gamla i en pågående strävan efter en mer effektiv styrning av befolkningen och territoriet och relationerna däremellan. Dessa funktioner, exempelvis skapandet av områdesteam, ska ”bemannas” sedan utifrån vissa kriterier. Under avsnittet ”Kompetens” beskrivs vilken förmåga och inställning som krävs av den lokala utvecklingsledaren (som är en betald position) och som beskrivs ha en nyckelfunktion i en lyckad implementering av CTC i området. Stadskontoret (2017) understryker hur CTC-arbetet ska förstås som bestående av två nivåer: en central och en lokal, där områdesteamen handleds av den centrala nivån av styrning i Malmö stad.

Områdesprofilen skapar CTC som del av den lokala världen, och ger tillgång till den för Malmö stads centrala styrning. Den för området specifika riskprofilen är ett resultat av den samverkan som sker i de lokala områdesteamen som skapas för varje CTC-område. Den fungerar som ett förenklat och användarvänligt beslutsunderlag för kommunfullmäktige och kommunstyrelsen, och vägleder valet av insatser. Områdesprofilen blir också ett objekt för problematisering för experter från till exempel universitet, och kunskapsnätverk både nationellt och internationellt. I materialet beskrivs CTC som ett forskningsnära program, och därmed ska staden tillhandahållas som ”experimentverkstad” för forskning inom ramen för de kunskapsallianser som ingås genom policyn. (Stadskontoret 2017:14) Jag kopplar detta experimenterade till tidigare forskning av exempelvis Lozic (2016), samt Listerborns och Neergårds (2021) analys av diskursen kring ”smarta” städer.

Stadskontorets (2017) beskrivning av resursanalysen som gjordes under CTC-piloten i Almgården ger en uppfattning om hur arbetet med att ta fram en områdesprofil går till och med vilket resultat. Genom denna listades ”alla aktiviteter, metoder, program, verksamheter och samverkansformer som finns att tillgå för barn – och unga i stadsområde Öster”, och nästan hundra insatser ”hittades och dokumenterades” (Stadskontoret 2017:31). Det är ett arbete som hittar insatser (som redan finns), och dokumenterar dem – och därmed skriver in

dem i den diskurs kring god, evidensbaserad praktik som CTC fastställer. Alla insatser som finns ska ha *bevisad* och dokumenterbar effekt på de risk- och skyddsfaktorer som är specifika för området. Efter att insatserna sorterats i olika preventionsnivåer (universell, selekterad och indikerad) lade pilotprojektet sedan fokus på de universella insatserna, av vilka det valdes ut insatser ”som på något sätt kunde antas ha påverkan på de risk- och skyddsfaktorer som områdesteamet hade valt att titta närmare på och föreslå för styrgruppen att prioritera” (Stadskontoret 2017:31). Dessa insatser sorterades sedan i antingen aktiviteter, metoder/program, verksamheter eller samverkansformer.

I områdesprofilen synliggörs problembeteenden som skapas som utmärkande för ett område, samt två till tre risk- och skyddsfaktorer som kopplas till utvecklingen av dessa problembeteenden. Problematiken av ett CTC-område representeras alltså utifrån ett fåtal risk- och skyddsfaktorer, vilka det riktas insatser mot under en 10-årsperiod. Detta kan utifrån Scott (1998) ses som en förenklade praktik som skapar synlighet och styrbarhet. Områdesprofilerna är offentliga och man kan läsa dessa för Malmö stads hemsida. I dessa synliggörs områdena i förhållande till faktorer som *bristande föräldraskap/uppfostringsstrategier* eller *hög omflyttning och mobilitet*, eller problembeteenden som *sexuellt riskbeteende* eller *psykisk ohälsa*.

3.6 Data som sätt att synliggöra de områdesspecifika problemen

Data som begrepp är central inom neoliberal governmentality och biomakt. Det ses som en fast grund att bygga insatser på inom CTC. Den formuleras som ett råmaterial för (evidensbaserad) kunskap. Dikec (2007) skriver om politiska siffror som ett exempel på de förnuftiga evidenser som produceras för att stödja olika slags interventioner i rum för intervention. Den viktiga rollen av data inom CTC är typiskt för evidensbaserad policy som rationalitet och styrningsmentalitet. (Bacchi 2009:105 – 106) Data är en viktig teknik i styrande på avstånd, då den tillsammans med andra tekniker ger tillgång till området för Malmö stads tjänstepersoner och dess centrala organisation. Den centrala teorin och

styrstrategin *den sociala utvecklingsmodellen* (som jag kommer beskriva närmare) görs lokalt tillämpbar genom data som viktig del. Data representerar hård evidens, som länken som gör den universella kunskapen lokalt tillämpbar på ett *evidensbaserat* sätt. Genom data utmejslas den lokala specificitet som förstås som central för en lyckad implementering av den universella teorin i lokalsamhället. Genom data, och problematisering av den utifrån vissa antaganden, synliggörs den lokala kontextens behov. Data blir en nyckel till att förenkla och hantera den komplexa verklighet som policyn förstås verka i. Idén om data som en handfast och ren kunskapsform som ger tillgång till den lokala verkligheten, problematiseras inte i materialet.

Spade (2015) beskriver hur data, och övervägningar kring vilken sorts data är relevant, är essentiellt för biopolitiska maktteknologier. Samlandet av information och tillämpandet av detta på befolkningsnivå är vad som karaktäriserar den moderna nationalstaten. (ibid.:76). Stadskontorets övervägningar och resonemang kring relevant data illustreras, under rubriken ”3.3. Lokala insatser baserade på data” (Stadskontoret 2017:22). Här understryks hur viktigt det är att insatserna som riktas genom CTC baseras på lokala data. Här nämns CTC-enkäten som centralt instrument för dataproduktion. Resultatet av CTC-enkäten framhålls som den viktigaste datan i skapandet av kunskapen om området och de andra typerna av data beskrivs som kompletterande.

I beskrivningen av pilottestningen av policyn i stadsdelen Almgården framgår vilka typer av data som behövs i det omfattande analysarbetet som CTC innefattar. (Stadskontoret 2017:31) Här framgår hur CTC-enkätdata kombineras med övriga data från Moms, Region Skånes Folkhälsoundersökningar, medborgardialoger, statistik från Polis, Räddningstjänst Syd och djupintervjuer av boende i området ”för att få en mer heltäckande kunskap” (ibid. ibid.) Jag tolkar också, utifrån uttalandet att ”Bilderna av områdets risker bekräftades även av tjänstepersoners erfarenheter och kunskaper” (ibid. ibid. ibid.) att tjänstepersoners personliga/kollektiva erfarenheter och kunskaper, och deras förmåga att *se* problem, också var viktig ”data” i sammanhanget, parallellt med resultatet av CTC-enkäten och den kompletterande datan från bl.a. olika myndigheter.

På andra håll i materialet problematiserar Stadskontoret erfarenhets- och känslobaserad kunskap, s.k. anekdotisk evidens. Istället lyfts universellt tillämpbar, vetenskapligt styrkbar evidens som legitim grund att bygga interventioner på.

Jag tolkar att det är denna typ av evidens som skapar även tjänstepersoners anekdotiska evidens som legitim kunskap – de har tillgång till professionell erfarenhet och expertis. I materialet beskrivs tjänstepersoners förmåga att ”se” problem, som viktig och ofta välgrundad (men inte tillräcklig) kunskap. Tjänstemän beskrivs kunna se vilka som ”ligger i riskzonen” genom att de uppvisar vissa mönster av beteende. (Stadskontoret2017:12) Enligt Stadskontoret går det klart och tydligt att se vem som befinner sig i en utsatt position/redan har problem, genom identifierbara mönster i hur de beter sig – som aggressivitet och rökning. Ett liv i utanförskap, karakteriserat av diverse problembeteenden, förstås vara förutom ett riskfyllt, även ett väldigt synligt tillstånd – i alla fall utifrån en form av seende som förkroppsligar rätt sorts erfarenhet/expertis. Detta synliggörande expertseende hos tjänstepersoner kompletteras genom CTC med diverse förnuftiga evidenser och praktiker för synliggörande, som statistik, data och riskprofiler.

Barn och ungdomar skapas genom CTC-enkäten i en central roll som källa till data, och blir till viktiga informanter i att ge en korrekt och heltäckande bild av sitt område. CTC-enkätens data möjliggör styrande på avstånd, och ger tillgång till Livsmiljöerna och socialiseringsprocesser där. Den data som lyfts fram som central är resultatet av CTC-enkäten, som svaras på av skolelever under skoltid. I materialet ges inga exempel på frågor i enkäten, eller hur den presenteras till eleverna innan de svarar, eller hur enkätsvaren hanteras.

Data möjliggör den socialepidemiologiska bevakning som framhålls som viktig för CTC. Många olika slags data kring hälsa, brott, normbrott, betyg och olika former av utsatthet kombineras, och olika diskurser sammanstrålar därmed i CTC:s synliggörandepraktiker med målet att kontrollera risk. Data ger tillgång till området och skapar närhet till befolkningen, fast på avstånd och på ett lite ”kallt” och kalkylerande vis – vilket Sauer & Pentz (2017) kopplar till tidigare normer kring professionalitet inom statliga byråkratier. Andra normer kring god styrning och professionella förhållningssätt skapas dock i materialet: teknologier som ger CTC ett mer människonära ansikte.

3.7 Kanelbullar som teknik för styrning

I materialet beskrivs CTC bygga på arbetet av *eldsjälar* och människor som *bryr sig*. Jag ger i följande avsnitt exempel på mer affektiva typer av tekniker för kunskapsproduktion och kontroll som CTC sätter på plats i områdena den definierat. Dessa affektiva teknologier skapar närhet till befolkningen på ett mer familjärt sätt. De ger också, liksom data och samverkan, tjänstepersoner och de styrande en bättre, mer *fördjupad kunskap* om området.

Sauer och Pentz (2017) begrepp *affektiv governmentality* är användbart för att förstå hur neoliberalisering tar sig uttryck i modern styrning – eller snarare, hur neoliberalismen blir en teknik för styrning, en styrningsmentalitet med affekter som viktig del. Även Newmans (2017) analys av neoliberalismen som ständigt sökande efter nya områden att kolonisera är här användbart. Jag vill påpeka att alla governmentaliteter definierar, använder sig av och mobiliserar affekter på något sätt. Så på ett sätt är affektiva governmentaliteter i min syn inte något helt nytt. Även en mer kall och kalkylerande governmentality, associerad med exempelvis teknokratisk styrning har affekter som en viktig del – affekter ska eventuellt på olika sätt begränsas för att skapa distans utifrån exempelvis rådande normer kring professionell roll eller könade identiteter. Affekter regleras också ofta i rollen som forskare för att markera att affekter är något som finns ”därute”, och inte i ens egen kropp/subjektivitet som vetenskapare.

Communitykraft – med tillhörighetsskapande affekter som viktig del – är något som CTC använder sig av, riktar/formar och vill åt på olika sätt. Det framgår i materialet att tjänstepersonerna som var med i CTC-piloten lyfte fram ambitionen om en fördjupad medborgardialog som ”annorlunda och positivt” (Stadskontoret 2017:32). Flertalet ”tyck till om Almgården”-aktiviteter, för att involvera de boende i området - som boendemöte, kaffe- och kanelbullsfika, grillning, planteringsaktiviteter och förslagsbrevlådor – har enligt Stadskontoret resulterat i att ”kunskapen om området har ökat” och ”lett till positiva dialoger samt nya och fler kontakter med medborgarna” (ibid. ibid.). Aktiviteter inom ramen för

fördjupad medborgardialog inkluderade även Polisens och Räddningstjänsten Syds medverkan, genom att de visat upp sina fordon och pratat om sin verksamhet, ”främst med de yngre medborgarna”. (ibid.:32) Detta ser jag som en affektiv teknologi för att styra identifikationer åt vad Stadskontoret menar är rätt håll.

I materialet beskrivs även hur barn involverats genom att de fått berätta (i ord- och teckningsform) om sina framtidsvisioner för området. Dessa visades upp vid en vernissage i området, där Almgårdenbor utifrån utställningen fick rösta fram ”ledstjärnan för det fortsatta arbetet” med CTC i området (ibid:32). Dessa tekniker illustrerar hur barn (och ungdomar), förutom att vara källa till data genom CTC-enkäten, även bjuds in på en mer affektiv nivå, i policyprocessen. Framlyftandet av ’barns teckningar’ i policyprocessen tolkar jag som ett exempel på en affektiv teknologi som ger styrsystemet legitimitet som en policy som utgår från barn och ungas *egna* erfarenheter och behov.

CTC sätter igång många tekniker för styrning och aktiverar både medborgare och tjänstemän på intressanta vis. När vi tittar på exempelvis politiska rörelser, och på olika typer av aktivism, så blir det uppenbart hur affekter kan mobiliseras på sätt som ur de styrandes perspektiv kan vara mycket besvärligt, om de tar avstånd från statliga och/eller kapitalistiska projekt exempelvis. Det finns väldig kraft i affekter om de kan riktas på *rätt* sätt, inte minst i deras kraft att skapa tillhörighet, vilket länge varit användbart för populistiska krafter, politiska partier, företag osv. (Sauer&Pentz 2017:39) Kanelbullar och ”tyck till om”-aktiviteter syftar kring att aktivera befolkningen (både barn, föräldrar och övriga) och skapa närhet mellan de styrande och styrda, inom ramen för ”en fördjupad medborgardialog” som bland annat förstås ge tjänstemän en bättre kunskap om området. Både dataproduktion och dessa affektiva teknologier (trots deras form som mer familjära och ”mysiga” styrtekniker som bjuder in till deltagande) har i min syn ett gemensamt mål: att samla kunskap genom att få tillgång till området, och ta i anspråk olika rum där – affektivt och rumsligt. Detta presenteras som styrning som stärker medborgerligt deltagande och demokratisering av styrning. Newman (2017) belyser dock hur de subjekspositioner som produceras av dessa progressiva diskurser, jämte en avveckling av välfärdsfunktioner, även binds till dominerande statliga projekt. Fördjupad medborgardialog genom affektiva medel inom CTC, kan ses som ett sätt att skapa legitimitet för neoliberal projekt (Newman 2017:27).

Affektiva styrformer ställer högre krav på tjänstepersoners emotionella förmågor, då de skapas som centrala tekniker för styrning. Lozic (2016) beskriver Hemma-hos-aktiviteter som samverkansform, och skriver om kaffedoft som ett slags fordon för den centrala styrningens ”tentakler” (Lozic 2016:167). Han identifierar fika inom ramen för hemma-hos-aktiviteter som en del i en disciplinerande maktutövning där olika myndigheter får tillgång till platser och personer som de tidigare inte haft tillträde till. Här deltar exempelvis poliser utan uniform, i människors hem, med målet att samverka under familjära former med lokalbefolkningen som en del av ett *trygghetskapande* arbete.

CTC mobiliserar inte bara ”positiva” affekter, associerade med att ”bry sig”. Genom den sociala utvecklingsteorin operationaliseras även barnets rädsla att förlora en viktig relation (Stadskontoret 2017:16). Det formuleras som att barns naturliga tendens att knyta an, och CTC:s instrumentalisering av denna tendens, ger möjlighet till en informell men effektiv form av kontroll, då barnet vill undvika att förlora en viktig relation. Detta kopplar jag till statliga gemenskapandepraktiker på större skala, där rädslan för att hamna utanför ett lokalt eller nationellt communitys skydd mobiliseras. Man skulle kunna säga att det handlar om en styrning *genom* otrygghet, och otrygghet blir priset man betalar genom att falla utanför normerna kring önskvärdt liv. Eftersom styrningen bygger på otrygghet (för vissa) så ger det eventuellt en förklaring till varför fattigdom formuleras som en betydande orsak/riskfaktor för problembeteenden, men inte formuleras som något kommunen har ansvar för att göra något åt. Fattigdom och utanförskap mobiliseras som ett slags ”naturligt” straff för normbrytande beteende.

Den viktiga funktionen av mobiliseringen av affekter inom policyn kopplar jag till de affektiva ekonomier som exempelvis Listerborn (2015) och Newman (2017) identifierat i neoliberala styrregimer. Hudson (2017) belyser också hur riskdispositiv, och rädslor de mobiliserar, är lönsamma särskilt för vissa aktörer. Särskilt kvinnors rädslor mobiliseras och görs produktiva för exempelvis privata säkerhetsbolag och olika säkerhetsexperter, t.ex. polisen. Affektiv governmentality blir härmed ett sätt att, genom affektiva teknologier, skapa tillhörighet dit staten vill. Affekter, som annars kan vara besvärliga för de styrande, sadlas om och görs produktiva genom affektiv governmentality.

3.8 Strategin med stort S

Den sociala utvecklingsteorin, en kriminologisk modell, representerar ett viktigt biopolitiskt vetande som operationaliseras genom CTC. Stadskontoret beskriver hur Hawkins och Catalano, upphovspersonerna till CTC, kartlagt socialiseringsprocessen hos barn och unga och i den hittat nyckeln till vad som producerar normkonforma eller normbrytande beteende. Den presenterar också metoder att intervensera i dessa anknytningsprocesser för att producera prosociala identiteter och beteenden (Stadskontoret 2017:15 – 16). Foucault (2007) beskriver hur biomakt producerar sina objekt genom att definiera dem i termer av en ”transformerbar naturlighet” (ibid.:70). Barn och ungas formbarhet och deras naturliga fallenhet att knyta an till varandra och vuxna (och deras normer) är ett exempel på en sådan *transformerbar* naturlighet som Stadskontoret genom CTC skapar som ett biologiskt-socialt objekt för styrning. Det är tydligt i Stadskontorets text att barn/ungas formbarhet förstås i termer av både risk och potential. Det blir enligt Stadskontoret kostsamt för samhället, och utgör ett problem för de styrande, om socialiserandet tar en väd Stadskontoret definierar som negativ, antisocial riktning. Segmentet barn/ungdomar som biopolitisk kategori förstås vara på väg mot den produktiva åldern vuxendom. Därför riktas många biopolitiska insatser mot just denna grupp, för att forma dem till rätt sorts vuxna, eller som Stadskontoret beskriver det ansvarstagande medborgare som utvecklar sin fulla prosociala/produktiva potential som styrbara subjekt som känner tillhörighet till staten. Målet är att skapa är en styrbar befolkning av god kvalitet.

Utifrån den sociala utvecklingsteorin och -strategin identifierar, kartlägger och skapar Stadskontoret som manipulerbar tendensen att knyta an till vuxna och utveckla en känsla av tillhörighet till sociala miljöer och deras normer. Implementeringen av denna kunskap och praktik sker i området, utefter bestämda mål – för att producera identifikationer och känsla av tillhörighet – i rätt riktning. Dean (1999) diskuterar hur denna produktion av identiteter/identifikationer är

något olika styrregimer gör till sitt mål, i olika styrningssyften. I CTC är syftet att skapa anknytning till rätt sorts aktörer och normvärldar som definieras som prosociala/produktiva.

Områden skapas genom CTC-systemet som synliga i förhållande till risk- och skyddsfaktorer som bidrar till en *antingen* positiv eller negativ social utveckling. Dessa två utvecklingsvägar definieras inom den sociala utvecklingsteorin (Stadskontoret 2017:27-29), som representerar en central biopolitisk kunskap genom vilken policyn styr det sociala. Genom att den gör skarp diskursiv skillnad mellan prosocialt och antisocialt kan den identifieras som en *dividing practice* (Bacchi 2009:16). Denna dikotoma diskursiva kategorisering drar en skarp gräns i det sociala för att skapa tillhörighet till prosociala normer. Det prosociala livet skapas som ordning som producerar *sund* normkonformitet, i kontrast till det normbrytande och antisociala. Antisocialitet förknippas med särskilt vissa, men samtidigt alla CTC-områden, då de alla representerar en möjlig grogrund för antisociala aktiviteter om prosociala interventioner inte görs.

I materialet skapas den sociala utvecklingsmodellen som en sanning genom hänvisningar till att den är evidensbaserad, är utformad av experter och därmed representerar hård vetenskap. Policyns sanningskapande gör anspråk på förkroppsligade praktiker i rummen för intervention och söker konsolidera denna modell i den levda verkligheten – genom att i rummet för intervention normalisera dess praktiker (genom repetition). I det praktiska arbetet skrivs den sociala utvecklingsteorin också om till Strategin, vilket cementerar den som en självklar kunskap och gemensam riktning för utvecklingen i området. Den bygger på att barn och ungdomar ska ges tillfällen till prosociala aktiviteter och interaktioner med *goda* vuxna förebilder. Omvänt så antyder detta att barn, särskilt i vissa områden, inte ges tillfälle att delta i *prosociala* interaktioner och aktiviteter via familjen, skolan, barnet/ungdomen själv, kamratgrupperna och närområdet.

Problematiseringen av områdets förmåga att socialisera barn/ungdomar kan ses i relation till Lozics (2016) synliggörande av en rasifierande diskurs kring oengagerat och/eller auktoritärt föräldraskap i kommunala praktiker i Malmö stad. Strategin är en central kunskap ett centralt verktyg att intervensera i barns och ungdomars

anknytningsprocesser genom livsmiljön, som identifieras som nyckeln till att styra anknytningsprocesserna.

Antisocialt och prosocialt som en viktig social gränsdragning inom CTC

Problembeteenden definieras också i termer av *antisocialt* beteende, som kontrasteras mot *prosocialt* beteende och är enligt Stadskontoret en av två möjliga vägar för den sociala utvecklingen hos barnet/ungdomen. Dessa två utvecklingsvägar definieras i den sociala utvecklingsteorin, som operationaliseras genom CTC och ska normaliseras i områdesteamens arbete, som därigenom ska sikta mot att producera konformitet till (sunda) normer istället för osunda sådana. Denna sunda normkonformitet förstås leda till hälsosamma val, som kopplas till produktionen av ansvarstagande medborgarskap, på både individ- och befolkningsnivå.

Befolkningens beteenden sorteras som antingen osunda eller sunda, samt i olika risknivåer. Detta är ett uttryck av governmentalitet, ett styrande på avstånd, att sträva efter att skapa självreglerande subjektiviteter, som förhåller sig till sig själv och andra på ett lämpligt och styrbart sätt inom en liberal styrregim. Liberala styrregimer söker reglera friheter, och skapa subjektiviteter som förhåller sig till sin ”frihet” på ett lämpligt vis. Exempel från materialet visar hur policyn skapar 'upproriskhet' som onormalt på ett riskfyllt sätt (Stadskontoret2017:20). Det skapas inte som en ”naturlig” tendens hos alla barn (som anknytning görs), utan som antisocialt, avvikande och i behov av normalisering i form av tidiga insatser. Dessa insatser riktar sig både mot barnet själv, dess familj och andra socialiserande enheter i området. Tecken på upproriskhet, enligt Stadskontoret är ”när barnet gör tvärt emot vad vuxna säger bara för att reta upp dem”, ”inte följer vanliga regler” eller ”ser meningen i att ta ansvar eller engagera sig i skola eller fritidsaktiviteter”. Det kan också handla om barn som har vad som beskrivs som ”en aktivt revolterande attityd till samhället”. Dessa upproriska beteenden skapas som riskfyllda och kopplas till beteenden som alkohol-/drogmissbruk, kriminalitet, våld och underprestation i skolan (Stadskontoret2017:20).

En ”tidig debut av problembeteenden”, också beskrivet som en tidig debut av antisocialt beteende innebär enligt Stadskontoret ”att barnet i unga år blivit gripen av polisen, burit vapen eller har ett våldsamt beteende” (Stadskontoret2017:20). Tidig debut av antisocialt beteende kan också innebära tidig debut av användningen av rusmedel. En tidig debut av problembeteenden kopplas till en förhöjd risk, då ju ”tidigare barn tappar intresset för skolan, skolkar, konsumerar droger, begår brott eller blir sexuellt aktiva, desto större är sannolikheten att de får problem med respektive beteenden i framtiden.” (Stadskontoret2017:20). Under

beskrivningen av riskfaktorn ”Tidigt och ihållande antisocialt beteende” framträder också kön som explicit analyskategori:

”Barn, oftast pojkar, mellan 5 och 8 år som beter sig aggressivt i förskola och skola, eller barn som har problem att kontrollera sina impulser eller barn med koncentrationssvårigheter löper större risk att i framtiden missbruka alkohol/droger och bli kriminella eller utveckla våldsamt beteende. Denna riskfaktor inkluderar också ihållande antisocialt beteende (att bära sig illa åt, skolka, slagsmål med andra barn) i tidiga tonår och ökar risken för alkohol/drogmissbruk, ungdomsbrottslighet, sexuellt riskbeteende, depression och ångest.” (Stadskontoret2017:20)

Medfödda faktorer (gener) finns med som riskfaktor i CTC, men hur data kring detta genereras, är utifrån materialet oklart. Detta genererar en diskurs kring vissa kroppar som mer riskfyllda än andra. I ovanstående citat skapas impulsivitet, neuropsykiatriska funktionsvariationer eller koncentrationssvårigheter av eventuellt andra skäl, som riskfyllt och en betydande orsak till våldsamt beteende. Men det är ändå tydligt att vissa barn skapas som mer riskfyllda, inte bara på grund av sin livsmiljö, utan även på grund av kroppsliga/medfödda faktorer. Genom att kategorin pojkar skapas i anslutning till kategorin antisocialt beteende, skapas också kategorin flickor som mer fogliga, och mer i linje med Stadskontorets prosociala vision kring styrbara subjektiviteter. Utifrån Hudson (2017) så kopplar denna feminina foglighet till en dominant konstruktion av femininitet, som skapas i förhållande till kvinnors riskfyllda plats i staden, och görs produktivt i dominerande diskurser kring säkerhet.

Risiknivåer, normalgrupper och andra biopolitiska övervägningar. CTC baseras på idén om universell prevention, och riktar sig mot den s.k. normalgruppen av befolkningen, som består av 90 % av befolkningen - 'den breda allmänheten' utan förhöjd risknivå avseende risken att hamna i normbrytande beteende/utanförskap/dåligheter). I avsnittet '2.2 Preventionsnivåer' beskrivs befolkningen delad i tre olika risknivåer: indikerad, selekterad och universell. Enligt preventionsparadoxen (beskrivet i avsnitt 2.2.1. på sidan 12 – 14) är det den största gruppen, dvs normalgruppen (som består av 90 % av befolkningen) som genererar mest utanförskap, och därför är det enligt Stadskontorets rationalisering vettigt (och kostnadseffektivt) att främst fokusera på den gruppen. Kategorin som benämns "Indikerad" eller "problemgrupp" består enligt materialet av 3% av befolkningen, "ett relativt fåtal individer" med "tämmligen avancerad problematik", till exempel "livstilskriminella, alkohol- och narkotikamissbrukare eller hemlösa med psykiatrisk diagnos". Den selekterade gruppen (7% av befolkningen) benämns som riskgrupp, i och med att den uppvisar beteenden som enligt modellen innebär en förhöjd risk att hamna i utanförskap/dåligheter, i förhållande till normalgruppen. Detta kan till exempel vara "unga som skolkar, röker, dricker alkohol, begår brott" och preventiva insatser mot denna grupp kan vara exempelvis "insatser för föräldrar med utåtagerande barn, konflikthantering, familjeterapi, rökslutarstöd etc."(Stadskontoret 2017:11) Denna beskrivning av den selekterade gruppen som en vetenskapligt underbyggd kategori, korresponderar med beskrivningen av en slags professionell expertis (trots att anekdotisk evidens problematiseras) om hur "vi" (tjänstepersoner) kan se vilka som är i problem/risk att hamna i (selekterad) eller redan i utanförskap och elände (indikerad) Detta kan "vi" se genom mönster i deras beteende (Stadskontoret 2017:12).

Foucault (2003) definierar biopolitik i förhållande till den suveräna statens styrning, och sammanfattar biomaktens slogan som "att skapa liv och låta dö", medan den suveräna staten karaktäriseras av makten över vem som ska dö (Foucault 2003:241). Båda finns närvarande i den moderna statens styrning men särskilt i stater

som vill profilera sig själv som liberala demokratier premieras ofta förment neutrala biopolitiska teknologier. CTC:s definition av normalbefolkningen som ska värnas är ett exempel på biopolitisk styrning i linje med anspråket att skapa (normalt) liv och att låta dö och försvinna (det som är onormalt, osunt och oönskvärt). I materialet definieras den indikerade gruppen, som redan har allvarliga problem, som en slags lost cause som inte är kostnadseffektivt att (huvudsakligen) rikta insatser mot. (Stadskontoret2017:13-14) Befolkningen skapas som ett objekt för biopolitisk styrning genom att den delas upp i risknivåer (indikerad, selekterad och universell), och genom att olika typer av insatser riktas mot olika befolkningsdelar beroende på dess nivå av riskfylldhet. Insatsernas mål är effekter på befolkningsnivå. Denna styrningsmentalitet kan beskrivas som normaliserande med skapandet av säkerhet i fokus, samt ett uttryck för evidensbaserad policy som rationalitet. Genom insamlandet av en mångfald av data om befolkningen i området, och genom uttolkandet av denna data genom handledning av och i samråd med experter (både i och utanför områdesteamet), blir befolkningen objekt för en biosocial reglering genom CTC som normbevakande policy.

Genom CTC som en preventiv policy på *universell* nivå görs den så kallade normalgruppen utan förhöjd risknivå till huvudsakligt objekt för styrning. Det är denna ”normala” massa som genom universell prevention ska skyddas från att ”hamna i dåligheter”, och policyn syftar att hindra att denna massa av kroppar ska generera normbrytande problembeteenden/utanförskap. Det normala ska skyddas från det vad policyn diskursivt skapar som en riskfylld social sfär – ett annat normalt som definieras som osunt.

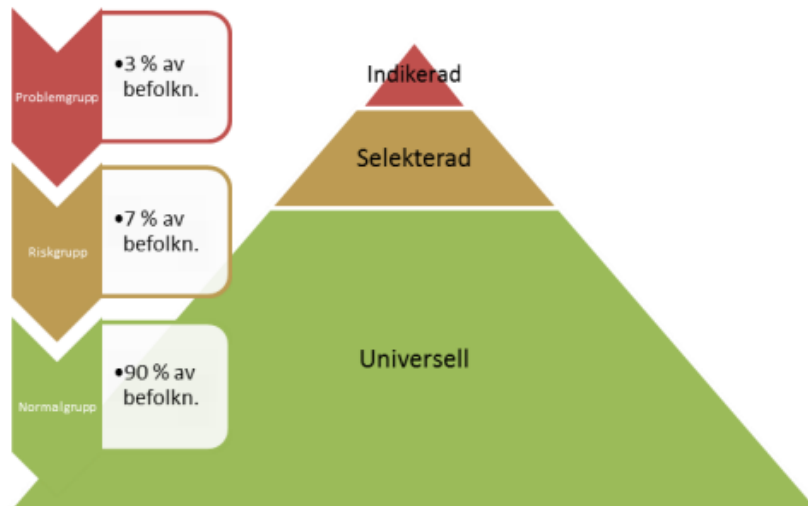

Illustration av preventionsnivåer (Stadskontoret2017:11)

Spade (2015) belyser hur detta definierande av normalt och onormalt liv – en praktik som illustreras av ovanstående pyramid i materialet – hänger ihop med distributionen av livschanser. Han beskriver hur kunskapsregimer och praktiker som definierar och mobiliserar normer kring exempelvis hälsosam kroppslighet eller sunda identiteter – på befolkningsnivå – försätter de som faller utanför det normala till liv av otrygghet, prekaritet och fångslande. Spade ger historiska exempel, som eugeniska program och olika koloniseringsprocesser. Mobiliseringen av normer inom ramen för program på befolkningsnivå har länge underbyggt villkor som producerar våld, exploatering och ekonomisk utsatthet för vad som definieras som oönskvärda element av den nationella befolkningen. (Spade 2015:4 – 5) Mobiliseringen av normer kring normalt och onormalt liv på massans nivå hänger samman med definitionen av den nationella befolkningen. Denna idealbefolkning faller inom normerna för det önskvärda livet (utifrån ofta implicita kategorier som ras, etnicitet, religion, kön, sexualitet, klass, ålder, funktionalitet) och har därmed kopplingar till säkerhetsanspråk i det nationella territoriet. (ibid.:5)

CTC:s definition av normalt liv i det lokala området kopplar till säkerhetsanspråk i det nationella territoriet och även på transnationell nivå – då CTC skapas

som en universellt tillämpbar policy på europeisk och global nivå. Det är en policy som kopplar samman olika skalor av styrning och länkar det lokala området till styrning i både kommunal, nationell och transnationell skala. CTC konstruerar befolkningsdelarna som sorteras i grupperna indikerad och selekterad som hot och/eller belastning – ”threats” och ”drains” (Spade 2015:5). Detta hänger ihop med konstruerandet av den nationella kroppen och det nationella territoriet samt hot mot den, och vilket sorts liv som i biopolitiska termer ska elimineras eller ”låtas dö” (ibid. 2015:60)

Även då normer inkorporeras i olika rum och institutioner på inkonsekventa vis, så möjliggör de ändå, enligt Spade, distributionen av säkerhet till vissa och otrygghet till andra, då de mobiliseras som underförstått neutrala aspekter av olika befolkningsadministrerande system. Just genom deras generella tillämpning på stor skala, så strukturerar de hela kontexter av liv (Spade 2015:5) Som jag diskuterar i avsnittet om rumsliga avgränsningar, sker denna strukturering av liv genom mobilisering av normer med olika geografiska inramningar som viktig del, dvs definitionen av rummen för intervention som viktig styrstrategi. Genom de rumsliga definitionerna och avgränsningarna skapas en kraftfull kategori – plats – som tillsammans med rasifierade och könade kategoriseringar blir betydelsefullt hur makt tar sig uttryck i levd verklighet.

4 Sammanfattning och slutsatser

Jag läste initialt mitt material och tänkte på mitt forskningsproblem utifrån diskurser kring vissa områden som blir föremål för disciplin utifrån statliga problematiseringar av dem som hotfulla/utsatta områden. Jag hittade dock i mitt material inte något så uppenbart utpekande – utan snarare något mer generaliserande och expansivt - ett säkerhetsdispositiv. CTC är ett biopolitiskt system som skapas diskursivt i mitt material som ett tekniskt system, vilket avpolitiserar den som styrning. Den tar på policynivå och särskilt lokal nivå affektiva uttryck och aktiverar både tjänstemän och medborgare. CTC handlar inte om att endast peka ut ett enskilt område, utan omfattar utifrån ett universellt system hela stadsrummet. Man skulle kunna säga att CTC är väldigt inkluderande på det viset – den involverar så många som möjligt och det är tack vare detta som det är expansivt. Trots att stadsdelarna synliggörs på sätt som helt klart kan ha stigmatiserande effekter för enskilda områden, så är det *hela* stadsrummet som här blir föremål för varierande insatser utifrån en konceptualisering hela staden i termer av en kalkylerbar, riskfylld terräng. Det som börjar i områden som definieras och skapas perifera, och där exempelvis rättssäkerheten och medborgerliga friheter begränsas för många subjekt (exempelvis utifrån rasistiska ramar), utvidgas senare och omfattar nu hela stadsrummet. Utpekandet av en plats som antisocialt legitimerar insatser i form av repression, och olika typer av ”hårdhandskar” – eller preventiva och stöttande insatser. Detta utpekande kan sedan utvidgas till att omfatta fler platser.

Rummet som teknologi för att skapa synlighet/styrbarhet

Kartor, statistik, siffror och enkäter producerar läsbarhet och förenkling. Enligt Stadskontoret resonemang är verkligheten som policyn verkar i komplex och därför behövs olika typer av förenklande teknologier för att skapa synlighet och styrbarhet. En sådan förenkling är uppdelandet av Malmö i CTC-områden, samt synliggörandet av ett fåtal riskfaktorer och

problembeteenden i en riskprofil som får representera områdets problematik. CTC-områdena, administrativa områden för urban riskhantering skrivs in som rum för interventioner i en diskursiv ordning, närmare bestämt ett risk-/säkerhetsdispositiv. I materialet utgör de övervägningar och praktiker som skapar dessa rum för intervention en tystnad, men jag drar ändå slutsatsen att detta förment administrativa val är en betydelsefull biopolitisk styrteknologi och gränspraktik (se exempelvis Mulinari 2021).

Utifrån problematiseringen av socialiseringsprocesser i området, och socialiserande enheter där, som producenter av avvikande, improduktivt, riskfyllt och antisocialt liv, skapas det som ett rum för säkerhetsanspråk. Dessa anspråk skapar och synliggör diskursivt området i termer av en riskfylld men manipulerbar terräng. Det sociala livet och området som rum skapas som improduktivt. Dokumenterbara och mätbart effektiva interventioner riktas mot risken, som diskursivt skapats som mätbart, för att göra området produktivt av rätt sorts identifikationer och subjektiviteter.

Utifrån Scott (1998) så kan områdesindelningen ses som en miniatyriserande teknik som skapar små öar av modernitet och utveckling, som möjliggör kunskap och centraliserad kontroll. Områdesindelningen möjliggör synliggörande och rumslig disciplin och normalisering, och skapar territoriet som ett hanterbart fält för statlig styrning. Genom områdesindelningen med viktig del skrivs området och socialiserande enheter in i en synlighetsregim, som Edenborg och Brock (2020) formulerar det. Detta disciplinära rum möjliggör synlighet och hanterbarhet för centraliserad makt på det lokala planet.

Rönblom (2017) menar att biopolitisk styrning tenderar skapa politiska rum som rum för responsabilisering. Detta görs med hjälp av en avpolitiserande diskurs som tar en biopolitisk/teknisk form. I materialet skapas området, och socialiserande enheter där, som ansvariga för de beteendeproblem som systemet diskursivt synliggör. Detta utgör en viktig biopolitisk teknologi i skapandet av styrbarhet. Den säkerhet som denna styrbarhet förväntas skapa är kopplad till produktivitet. Rummet blir en viktig strategi för styrning av befolkningen, och den framtida risk och potential som det sociala i rummet för intervention skapas i förhållande till. Även den byggda miljön, samt den rumsliga organisationen av området (och socialiserande enheter där) blir objekt för problematisering, och den byggda miljön blir därmed en viktig biopolitisk teknologi för normbevakning i namn av Säkerhet.

Diskursen kring kalkylerbar risk, producerar CTC-områden som ett särskilt sorts rum för intervention – ett riskfyllt rum. Rummen för intervention problematiseras som avvikande, i förhållande till en norm som definieras med hjälp av Malmöövergripande data (Malmösnittet). Området skapas som ett utomdiskursivt styrandefält – ett rum för implementering – som en förutsättning för synliggörande, och kontroll. Områdena sätts i relation till varandra för att generera ”sund” normkonformativitet på stadsnivå.

Jag identifierar kategoriseringen antisocial – prosocial som ett uttryck för CTC som en del av ett säkerhetsdispositiv. Den frammanar en bild av social kris, och ett behov att dra en skarp gräns i det sociala, som markerar vi och dom och vem som är innanför och utanför det nationella communityt. Detta kopplar till säkerhetsanspråk även på större skala där sådana *dividing practices* förstärks tider av ”kris”.

Samverkan som biopolitisk teknologi för kunskap och styrbarhet

Samverkan, i kombination med områdesindelningen, blir en viktig biopolitisk teknologi för kunskap och kontroll. CTC skapar också plattformar för samverkan i form av områdesteam, samverkan mellan tjänstepersoner och invånare, samverkan mellan myndigheter och universitet, samverkan mellan polisen och övriga aktörer samt befolkningen i området. Samverkande dataunderlag, och olika positivistiskt vetenskapliga diskurser kring hälsa, kriminalitet, normbrott osv. genererar en synliggörande riskkarta för området.

CTC vill också skapa styrbarhet genom att mobiliseras lokalbefolkningen tillsammans med polisen och andra aktörer, på en omfattande skala, i en gemensam Strategi. Denna kriminologiska modell (den sociala utvecklingsteorin) representerar en central biopolitisk teknologi, och är både en kunskap och universellt repeterbar praktik. Den sociala utvecklingsteorin är en disciplinär modell som genom omfattande mobilisering av lokalsamhället och 'aktörer' cementeras som en gemensam riktning för områdets utveckling. Den utgör en förenklande *dividing practice* som sorterar beteenden, och därmed subjektiviteter, i normbrytande och antisociala å ena sidan, och normkonformativa och prosociala å andra sidan. Det är en central biopolitisk teknologi för att skapa området som kontrollerbart, och genom den förstås det sociala området kunna organiseras för att producera

prosociala identifikationer. Samverkan, både i områdesteamen och under mer familjära former i mötet mellan tjänstepersoner och medborgare, blir också en viktig teknologi för kunskapsproduktion som skapar tillgång till området för tjänstepersoner. Samverkan ger också insyn i varandras verksamheter.

Jag identifierar både data och kanelbullar som teknologier för kunskap och kontroll. Området och befolkningen där skapas som objekt för styrning genom både affektiva och kalkylerande teknologier, både genom kanelbullsfika och lokal data som möjliggör kriminologisk och socialepidemiologisk bevakning av befolkningens hälsa, vanor, förhållningssätt, aktiviteter, platser och deras norm- och lagbrott. För att skapa styrbarhet i befolkningen skapas genom policyn ett prosocialt maskineri – community – vars normbevakande kraft skapas som produktivt i skapandet av prosociala identiteter.

Insatser på befolkningsnivå genom sociala utvecklingsmodellen som central biopolitisk teknologi.

Den biopolitiska tekniska diskursen avpolitiserar socialisering. Samtidigt skulle man också kunna se det som att den ur statlig synpunkt politiserar reproduktiva aktiviteter på områdesnivå, men genom biopolitiska/tekniska medel. Socialiseringsprocesser skapas som neutrala och manipulerbara administrativa enheter för den centraliserade styrningen. Socialisering i området skapas som manipulerbart styrobject för att producera effekter på befolkningsnivå i namn av säkerhet. Stadskontoret skapar sig själv som en del av ”vi”-et, det lokala communityt, genom att samverka med lokala aktörer. Detta kan ses som ett projekt av liberalt självbestämmande, där ”självet” i området blir objekt för en mängd fostrande och disciplinerande interventioner och binds till dominerande diskurser kring säkerhet

Rumsliga och sociala gränsdragningar som teknologier i skapandet av biopolitisk styrbarhet

Befolkningen skapas som ett objekt för styrning genom att det delas in i kategorierna barn/ungdomar och resten, samt delas in i risknivåer. Barn och ungdomar identifieras vara på väg mot den produktiva åldern vuxendom – en framtid som begreppet risk diskursivt skapar

en särskild relation till – och skapas som en formbar massa som genom praktiker definierade i den sociala utvecklingsstrategin kan göras till goda, ansvarstagande medborgare. Denna formbarhet, som utgör policyns huvudsakliga biopolitiska objekt, problematiseras och konceptualiseras i termer av både risk och potential. Risken kopplas till en produktion av antisociala identiteter och tillhörigheter, och potentialen till agensen av prosociala aktörer. Normers kopplande till riskfylldhet blir en biopolitisk teknologi som ett sätt att nå effekter på befolkningsnivå, som ett sätt disciplinera framtiden.

De levda effekterna av CTC:s sociala gränsdragningar kan jag inte utifrån mitt material svara på. Utifrån Spade (2015) vill jag ändå påpeka att effekterna av implicita normer som mobiliseras som förment neutrala kategorier i befolkningsadministrerande system är marginaliserande och distribueras ojämnt i befolkningen. De distribueras ojämnt utifrån kategorier och skiljelinjer som kön, sexualitet, etnicitet, ras, klass, funktion, hälsa, ålder, medborgarskap och område – trots att policyn i sig vore exempelvis könsneutral. Spade visar att statliga säkerhetsanspråk sker på bekostnad av redan marginaliserade och stigmatiserade befolkningar. Policyns ”neutralitet” och vaga definitioner, skapar utrymme för implicita normer att riktas mot hela befolkningar och områden, genom förment ”neutrala” kategorier som *barn/ungdom*, *avgränsat geografiskt område* och *community*. Bland annat Lozic (2016) intervjustudier belyser hur dessa enheter inte är neutrala, utan skapas i förhållande till rasifierande och könande diskurser.

Community/gemenskapande som biopolitisk teknologi skapas genom både affektiva och kalkylerande strategier genom vilka CTC intervenerar i konstruktionen av “vi”-et I området och söker administrera vilka som får plats och vilka inte i detta “vi”. Affekter mobiliseras som teknologi för att skapa en styrbar befolkning genom subjektivering. Detta identifierar systemet som centralt i skapandet av säkerhet. Genom systemets diskursiva inramningar så definieras människor som gör motstånd och inte håller sig till 'civic norms' som risk, problem, bakåtsträvare, hot, belastning. Jag kopplar denna slutsats till Tennberg m fl:s (2014) analys av community som styrstrategi, och som objekt för responsabilisering och tillgängliggörande. Mina slutsatser har också paralleller till Mulinaris (2021) identifikation av tidspolisande som en könande,

rasifierande och klassande bordering practice som återskapar sociala ordningar. CTC:s bordering practices fokuserar på rummet och på att dela upp 'det sociala' i prosocialt och antisocialt, och på att skapa 'riskfyllda rum' som kalkylerbara objekt för styrning. Men det finns även en tidsdimension i att definiera området, och befolkningens, ungdomars och särskilt föräldrars (indirekt förmodligen mödrars) tid, som improduktivt och därmed skapas det som tillgängligt för CTC. "Att bry sig" skapas som en gratis resurs, vilket formuleras som en förutsättning för implementeringen av policyn och inte minst av den återbetalning (i pengar) som sker.

I förhållande till kön så formuleras det som en icke-betydelsefull kategori. Samtidigt formuleras antisocialt beteende i association till maskulina identiteter (barn, oftast pojkar). Därmed skapas också "flickor" och det feminina, som mer formbart och produktivt ur statligt perspektiv. Kvinnor och flickor associeras med mer prosociala beteenden och identiteter och föreställs som mer styrbara subjekt. Andra identiteter än binära är i materialet icke-existerande, och andra familjestrukturer än heteronormativa finns inte. Sexuellt riskbeteende står, liksom många andra problembeteenden, som odefinierat. Det finns ändå ett anspråk om att kontrollera sexuella uttryck och beteenden i namn av säkerhet. Historiskt har sådana anspråk haft kvinnors sexualitet, och särskilt rasifierade subjekts reproduktion, samt avvikelser från heteronormativa och binära identiteter som objekt.

Affekter som teknologier för styrbarhet.

Affektiva teknologier tillämpas som viktig del i skapandet av området och 'det sociala' där som ett hanterbart objekt för styrning. Kanelbullar är liksom data exempel på sätt att få tillgång till och skapa närhet till de som ska styras och normaliseras, inom ramen för det som Stadskontoret beskriver som en fördjupad medborgardialog och den mer gränsöverskridande samverkan den innebär. Utifrån mitt material ser jag en fördjupad medborgardialog (genom samverkan mellan tjänstemän och lokalbefolkningen) som en teknik att skapa tillgång till området och lokalsamhället och skapa en mer heltäckande och bättre kunskap om området. De affektiva teknologierna är också subjektiverande då de söker skapa ett "vi" i området, där även tjänstepersoner, från exempelvis polisen, och fastighetsägaren ingår.

CTC är en form av styrning genom expertis. Tjänstepersoners förmåga att ”se” problem genom mönster i beteenden, tas både tillvara och problematiseras. De skapas, tillsammans med andra proffs, som legitima kunskapssubjekt som gör att de *vet* vad som är bäst för området/befolkningen. Denna förmåga att *se* ”problem” ute i områdena, kompletteras med specifika former av vetande – ett ramverk av evidensbaserat synliggörande där olika expertiser instrumentaliseras för att skapa socialiserande enheter som synliga, disciplinärbara och reglerbara objekt för styrning.

Affektiva teknologier tillämpas också för att få folk att slappna av under mer familjära former av samverkan (som också illustreras av Lozic 2016). Affektiva teknologier beskrivs både som något som ger mervärde i arbetet som tjänsteperson, och som en väg till bättre och mer omfattande kunskap och en fördjupad medborgardialog. I materialet beskrivs både datainsamlingen och analysarbetet som krävs för att förebygga, samt mobiliseringen av lokalsamhället, som *omfattande* och sker parallellt med varandra. Gränserna mellan social samvaro och statlig kunskapsproduktion suddas ut.

Affektiva teknologier är av central vikt för CTC, då de kan styra tillhörighet. Både rädsla för att hamna utanför mobiliseras, samt affekter som ”att bry sig”, och passionen hos eldsjälar görs produktiva. Denna slutsats kopplar jag till Newmans (2017), Listerborns (2015), och Baetens & Listerborns (2020) synliggöranden av affektiva (och moraliska) ekonomier som underbyggande många neoliberal projekt – särskilt i det urbana rummet, där fostrandet av vissa typer av medborgare och ansvarstagande neoliberal subjektiviteter står som objekt för många insatser. De affekter som diskursivt mobiliseras i materialet är rädsla – för att förlora en viktig relation/hamna utanför det (pro)sociala) samt att ”bry sig”. Föräldrars rädsla för sina barn och ungdomars säkerhet mobiliseras. Även rädslan *för* ungdomar och deras beteende mobiliseras. ”Att bry sig” skapas som en resurs - som communitykraft – som genom affektiva teknologier kan mobiliseras mot det ”dysfunktionella”, det riskfyllda, och antisociala och liv som inte håller sig inom de diskursiva ramarna och kategorierna.

Ekonomi/fattigdom som teknologi för att skapa styrbarhet

Sund normkritik lyfts i materialet fram som något som är positivt hos i alla fall tjänstepersoner och eventuellt andra aktörer, som föreningsverksamma. Neoliberalismen lyfts av Newman (2017) som normkritisk, i och med att den som rationalitet utmanar etablerade hierarkier och därmed även erbjuder möjligheter – att delta i styrning av sig själv och andra. Oksala (2013) beskriver neoliberalismen som en aktivt intervenerande liberalism – en form av governmentality som planerar för ekonomisk konkurrens. Detta reflekteras i CTC:s *samtidiga synliggörande och tystnad* kring fattigdom som riskfaktor. Fattigdom och utanförskap är i min syn samhälleligt producerade kategorier av liv, men skapas här som en slags objektiva naturtillstånd som ska byggas motståndskraft inför. Detta kan kopplas till Lozic (2018) diskussion kring en resiliensdiskurs i den kommunala styrningen, som ändrar förhållningssätt gentemot sociala problem (från strukturella orsaksförklaringar till familjecentrerade lösningar).

5 Avslutande diskussion

Scott (1998) identifierar fyra ingredienser i utvecklingen av storskaliga styresbaserade katastrofer, både för människor och andra arter. Han synliggör risker med centraliserad styrning och teknologierna de tillämpar. Poststrukturalistiska verktyg ger också goda möjligheter att problematisera styre, för att synliggöra riskerna med storskalig planering utifrån förenklande diskursiva ramar. Liksom Spade (2015) problematiserar Scott biopolitiska administrativa system. De visar, utifrån lite olika teoretiska utgångspunkter, hur administration av befolkningen ger möjlighet för många olika typer av maktutövning, och hur administrativa kategorier och program lika gärna kan användas för välfärdsinriktade som våldsamt repressiva sociala insatser. Dikec (2007) är inne på samma spår med argumentet att formulandet av banlieues som policyproblem från första början, trots goda intentioner även möjliggjort de allt mer repressiva insatser som riktats mot dem. Edenborg och Brock (2020) talar om synlighet som en fälla, och belyser också hur synliggörandet av minoriteter och förknippande av problem med dem, även utifrån idealistiska utgångspunkter, även skapar utrymme för auktoritära governmentaliteter att lokalisera och rikta sig in på befolkningsdelar som utifrån skiftande parametrar definieras som säkerhetshot.

För att bli katastrof, krävs enligt Scott för det första ett system för administration och kategorisering av befolkningen. För det andra behövs en högmodern framstegsideologi, som framhåller en utopisk tro på vetenskap och storskalig planering, ofta med befolkningens ”bästa” för ögonen. Den tredje ingrediensen är en auktoritär stat, beredd att föra fram förändringar oavsett kritik. Denna stat är redo och väpnad för att mobilisera och ta på hårdhandskarna mot sociala fenomen som den definierar som hot, vilket inte sällan får fart under tider av kris. Den fjärde ingrediensen är ett kraftigt försvagat civilt samhälle, begränsad i sin förmåga att framföra kritik och göra motstånd gentemot styrningen. Och när det civila samhället inte längre erbjuder någon plattform för självorganisering,

problematisering och att kunna framföra kritik gentemot makten, tar kritiken eventuellt mindre "civila" vägar.

CTC formulerar det civila samhället som en resurs och framhåller behovet av insyn i verksamheter. Detta riskerar att försvaga tillgång till egna, trygga rum som möjliggör egna problemformuleringar (se exempelvis Mulinari med flera 2020). CTC ger makten verktyg att definiera olika former av motstånd som antisocialt, och i mitt material görs skarp skillnad mellan sund normkritik, och allvarligt normbryteri. Det första håller sig inom ramarna för det prosociala, och det andra skapas som antisocialt. Hur denna definition görs ges dock inte svar på, och det väcker frågor kring vilka kriterier finns för subjekt för att de ska ses som legitima politiska subjekt och kunskapssubjekt, och vilka explicita eller implicita normer som styr vem som har rätt att framföra kritik och bli tagen på allvar.

CTC skapar genom områdesteamen diskursivt en friktionsfri gemenskap där polisen, fastighetsägare, näringsverksamma och olika föreningar självklart drar åt samma håll. De olika aktörernas intressen och motivationer är dock olika och aktörer som polisen gynnas av samverkan på mer uppenbara sätt. Det civila samhället, skapas som en neutral aktör jämte poliser, företagare, fastighetsägare och hyresvärdar. Jag ser det som en risk att exempelvis civila aktörer tas upp av centraliserade styrningsintressen, och blir till främst en gratis resurs för makten – en grund för reponsabilisering – på bekostnad av att kunna utgöra en kritisk röst gentemot den. Expertisen kring säkerhetsfrågor är också i CTC:s fall formulerad annanstans än i området, och problematiseringarna skapas som universella och finns redan på plats i systemet som sanningar. Utifrån uppfattningen om styre som problematiserande, kan jag inte se att ett styrsystem som har en färdig modell för problematisering representerar någon form av självstyre. På vilka sätt begränsar denna diskurs exempelvis lokala föreningars möjlighet att erbjuda trygga rum, problematisera styre och framföra kritik? Vilken insyn i verksamheter bör staten ha och vilka gränser är nödvändiga (och möjliga) att ha gentemot makten?

Riskerna med centraliserad styrning, och teknologier den tillämpar är viktiga att problematisera idag, för att synliggöra de riktningar vi styrs mot. Detta för att själv kunna styra vilka "vi" är och kan bli. Foucaults teori om panoptikon illustrerar strategier för centraliserat styre att på avstånd skapa självbevakande och -reglerande sociala enheter. Detta illustreras av exempelvis Tembo med flera (2021). Joyce (2003) använder begreppet

omnioptikon som beskriver en mer spridd form av bevakning, med många fler centrum och ”ögon”. Rönnblom (2017) beskriver också en förskjutning av makt (och ansvar) från centrum mot periferi, från statliga till utomstatliga aktörer (privata och civila). Denna process kan också kopplas till neoliberalisering som jag i likhet med Oksala (2013) definierar som en aktivt intervenerande liberalism (ibid., s. 50). Denna form av liberalism skapar fler ingångar för statlig intervention, vilket illustreras av de funktioner som CTC skapar och distribuerar. Neoliberalismen planerar enligt Oksala (2013) för konkurrens och transformerar det sociala utifrån en marknadslogik, vilket illustreras av CTC:s kurva på förväntad återbetalning av programmet, i slutet av dokumentet. På ytan kan dessa processer, som exempelvis förskjuter (norm)polisande funktioner till området, verka som något som skapar empowerment, självorganisering och självstyre. Men jag vill synliggöra hur denna spridning av polisande till exempelvis civila aktörer, inte nödvändigtvis leder till mindre polisande (ens av poliser själva) – utan mer, och trots en diskurs kring preventiva förhållningssätt kan motivera ”hårdhandskar” och auktoritära strategier.

Jag ser risker med ett universellt system för definition av det sociala som tydligt uppdelbart i prosocialt och antisocialt. Genom CTC skapas kategorin prosocial i stark anknytning till normer kring önskvärda neoliberala medborgare och vinstintressen, hyresvärdar/fastighetsägare, och polismyndigheten. Kategoriseringen antisocial, oavsett om det använts i preventivt eller repressivt syfte, ger utrymme för statlig makt att oavsett invånarens egna definitioner dra denna gräns med motiveringen att det är för det allmännas bästa. Att blicken flyttas från säkerhetsproblem till produktionen av säkerhetsproblem genom socialiseringsprocesser har särskilda effekter för de som utför reproduktiva aktiviteter – de problematiseras som säkerhetshot.

Beebeejaun (2017) och Peake (2017) lyfter hur feminister kritiserat den lefebvriska diskursen om rätten till staden som alltför fokuserad på att politisera det offentliga, och även politiserat hem och familjära relationer. Hur förhåller sig denna kritik till mitt material? Utifrån mitt material politiseras genom CTC hemmet, men inte av exempelvis lokala feminister utan av kommunen och ett universellt system där politiserandet följer en riktning – statens och den expertis den styr genom. Denna styrning genom expertis framställer sig som

bortom kritik, och skapar styrning som något tekniskt. Den avpolitiserar socialisering och samt tidigare anspråk staten haft på vissa befolkningsdelars reproduktiva aktiviteter.

Effekter av denna ”tekniska” styrning, och diskurser som skapar det urbana rummet som ”postpolitiskt” är liksom Rönnblom (2017), Listerborn och Neergard (2021) belyser: de styrda blir mer transparenta för makten, medan styrning blir det motsatta. Listerborn och Neergard (2021) visar hur diskursen kring ”smarta städer” tenderar ha denna effekt. Dessa tekniska diskurser mystifierar på ett sätt styrning genom, som en sfär som kräver sina tekniker i form av experter som besitter universell kunskap om vad som funkar. Jag har en ambiguös relation till både politik och teknik. Jag vill inte framhäva någon form av ”traditionell” politik – en tid då partier var riktiga partier, och saker och ting var tydliga osv. Jag är kritisk till parlamentarismen från höger till vänster, och jag är inte säker om det är mer korrekt att beskriva partipolitik som politik än teknik. Hur politiska är egentligen partipolitiska system? Jag landar i en förståelse av parlamentarisk partipolitik, inte som ett system som gör det möjligt för oss att styra – utan snarare ett system (eventuellt mer tekniskt än politiskt) som *vi* styrs genom.

I avsnittet kring min positionalitet uttrycker jag en oro kring hegemoniska konstruktioner av det feministiska subjektet som något självklart prosocialt. Jag ser i CTC:s ambition att genom (implicit könad) subjektivering också något av detta hegemoniska feministiska subjekt: i dess vilja att producera duktighet, foglighet och hjälpsamhet utifrån antaganden om hur ’pojkar’ respektive ’flickor’ (särskilt i vissa kulturer) är. Det finns problem med att socialisera och konstruera ”flickor” som fogliga och ordningssamma. Och när exempelvis sexuellt riskbeteende skapas som något objektivt och uppenbart – något som inte behöver definieras – ser jag en risk att utrymmet utvidgas för olika neokonservativa former av sexualmoral, vilket skapar helt egna säkerhetsproblem.

Staten är en repetition av praktiker. Imogen Tyler beskriver staten som en konstellation av förkroppsligade praktiker, istället för en allsmäktig och abstrakt entitet (Tyler 2013:53). Detta har paralleller till hur Bacchi och Rönnblom med flera beskriver makt, som en repetition av diskursiva praktiker. Detta är en viktig feministisk insikt som synliggör viktiga aspekter av

hur modern makt fungerar, och ger utrymme för olika förändringsagendor. I och med att makt konstituerar verkligheter och består av förkroppsligade praktiker är de därmed även föränderliga och förändringsbara. Detta hindrar inte makt från att producera och reproducera dispositiv och olika slags rumsliga arrangemang som hierarkiserar liv på våldsamma sätt, genom hegemoniska biopolitiska teknologier. Dessa diskursiva ordningar ramar in motstånd, inte minst hos rasifierade subjektiviteter, både diskursivt och materiellt, som ett hot.

Uppdelande och gemenskapande. Den styrning som CTC representerar har som syfte att dela upp rummen vi lever i och rör oss igenom samt styra våra gemenskaper och rikta vår samverkan på sätt som stödjer statliga anspråk. Den gör säkerhets- och produktivitetsanspråk på framtiden, genom socialisering i hem, skola och genom olika organisationer. Jag tror det är bra om vi, särskilt idag, kan vara kritiska kring statliga och geopolitiska gemenskapanden och lära oss hur statligt gemenskapande produceras, samt varför vi styrs åt vissa sorters gemenskaper och identiteter. Det finns inte sällan mäktiga intressen bakom att dels dela upp rummet, det sociala och dels skapa social enhet, samt att synliggöra ”hot” i förhållande till denna enhet. Jag tror det är bra att analysera även våra egna trygghetsanspråk, på gator, i våra hem, och diverse platser och rum – för att undvika att reproducera våldsamma hierarkier som slår hårt på redan marginaliserade, som gör synligt vissa typer av våld och osynliggör samt normaliserar andra.

Det är viktigt att synliggöra vilka slags praktiker som döljer sig bakom generella säkerhetsanspråk. Social enhet är inte nödvändigtvis bra och mycket ont har gjorts i namn av social gemenskap och aggressiv mobilisering mot diverse andra. Nationell enhet/nationalism ser jag som en särskilt farlig mekanism. Jag tror det är riskfyllt att överlåta till staten att organisera, mobilisera, dela upp och politisera oss och våra gemenskapanden. Vi måste kunna analysera våra egna anspråk på trygghet utifrån fler perspektiv än ett, och analysera vilka intressen vi då skapas i förhållande till, och i enlighet med – samt inte minst, vilka framtider vi konstrueras, samt hur det begränsar vilka framtider som är möjliga.

Vem ges makt och utrymme, genom att dela upp i prosocialt och antisocialt?

Gemenskaper definierar vad som är oönskvärt och önskvärt beteende, och utvecklar metoder för att hantera dessa. Metoderna vi väljer, behöver dock inte följa statens linje eller spela i händerna på neoliberala intressen. Antisocial och prosocial är en gräns som jag upplever som riskfylld och det är viktigt att komma ihåg att det är en diskursiv och konstruerad gräns som följer vissa specifika syften. Statliga, neoliberala säkerhetsanspråk är partiska, och följer inte nödvändigtvis invånares behov av trygghet, särskilt inte på sikt. Att överlåta till staten eller kommersiella intressen att dra denna gräns, och planera samhället utifrån denna gräns, känns utifrån min synvinkel riskfyllt. Det är en diskursiv teknologi för att dela upp och härska, och skapar grupper av människor som icke-legitima och icke önskvärda. Det finns många historiska exempel på de katastrofala följderna av detta. Mot en enskild, en grupp eller ett område som är ”antisocialt” kan diverse repressiva tekniker mobiliseras, och det är mycket svårt att göra sin röst hörd om man har den stämpeln. Man är då inte ett legitimt liberalt subjekt med rätt till de friheter som liberalismen ojämnt fördelar.

Jag vill problematisera sociala tendenser lokaliserade mer i centrum av det stadsstatliga maskineriet, och påpeka hur visst våld – i områden med stor andel icke-vita, arbetare, arbetslösa och låginkomsttagare – görs radikalt synligt medan annat våld osynliggörs och normaliseras. Jag säger härmed inte, att detta våld inte är ett problem. Dessa mekanismer distribuerar chans till liv på ojämlika vis, skapar och upprätthåller hierarkiska ordningar med våld och situerar oss alla i varierande närhet till olika typer av fara och risk, på både global och lokal skala. Jag vill problematisera gemenskapande som en inneboende positiv tendens hos människor, och att diskurser kring community, resiliens/sårbarhet, hållbarhet, trygghet och vård lika gärna kan mobiliseras i mycket skadliga syften. Storskaliga brott mot liv har skett i namn av det prosociala, i namn av olika slags gemenskaper, med hjälp av förödande teknologier som just då legitimerats som vetenskapliga framsteg för allas bästa.

Det spelar också stor roll genom vilka teknologier sociala gränser polisas. Vilka typer av olydnad och subjektiviteter definieras som liberalt ok, vilka skapas som legitima och vilka former definieras som antisociala? Att kategorisera det lokala livet i prosocialt och antisocialt, och sociala miljöer och områden i termer av antisocialt/prosocialt, skapar en på avstånd manipulerbar social ordning, som i min mening främst är produktivt för centraliserad makt.

Anspraak på trygghet i områden kan inte utgå från universella system som lämnar oproblematiserat rasism på befolkningsnivå, ojämlikhet, rasprofilering eller annat väktar- och polisvåld som ett reellt hot mot människors trygghet. Istället skapar systemet fastighetsägaren och polisen som självklara prosociala trygghetsskapande aktörer, och det civila samhället som i linje med deras expertis.

Vi måste även fråga oss vems säkerhet som gynnas av att definiera staden i en kalkylerbar terräng av riskfylldhet, samt vilka aktörer och expertiser skapas utrymme och ges plats för, och på bekostnad av vem. Otrygghet är för vissa aktörer produktivt, och en mycket god affär. Detta tål att problematiseras. Jag ser i CTC en mängd teknologier som söker skapa styrbarhet genom att dela upp. Den varma retoriken kring trygghet och omhändertagande kan dölja bakom sig något potentiellt mycket auktoritärt, som söker cementera en social ordning på både områdesnivå och stadsnivå, där vi är sorterbara i två kategorier – prosocial och antisocial.

Jag vill påpeka att jag inte har ett generellt problem med att lokalsamhällen, och diverse gemenskaper definierar beteenden som oönskvärda, eller förhåller sig preventivt till problem – men jag vill problematisera storskaliga, toppstyrda, kapitalistiska och nationalstatliga hegemoniska diskurser i skapandet av det prosociala, med tanke på hur mobiliseringen av denna kategori använts historiskt i olika utrensningsskampanjer. Rimligtvis tycker jag inte att alla handlingar är önskvärda i en gemenskap, men jag vill framföra kritik mot det utrymme som ges åt enskilda makthavare, storskaliga organisationer, stater och det kapitalistiska systemet att definiera och använda sig av denna kategorisering, på expansiva sätt beroende på Säkerhetsläget. Jag vill med min problematisering av kategoriseringen prosocial-antisocial inte antyda att allting är ok och alla ska få göra precis som de vill. Min ambition är dock att flytta fokus från en viss typ av problematisering som utgår ifrån en idé om antisociala tendenser i perifera områden som den främsta källan till otrygghet för människor i allmänhet. Kategorin antisocial antyder att det som är hemskt sker i en klass för sig, i en annan ”skum” sfär, ett riskfyllt territorium i utkanten av det sociala livet. Jag anser att denna diskursiva gränsdragning lokaliserar det hotfulla och skadliga i både konceptuella och rumsliga periferier istället för i centrum. Det antisociala lokaliserar på självklara sätt utanför staten, medan jag ser det som en produkt av statlig och ekonomisk makt, och att staten, så länge den har fortsatt

makt alltid kommer ha tolkningsföreträde och få stå för det prosociala – oavsett hur ”uppenbart” antisocialt den som organisation betar sig, exempelvis när fascister sitter bakom spakarna.

6 Källförteckning

- Bacchi, C., Goodwin, S. (2016) *Poststructural Policy Analysis: A Guide to Practice*. New York: Palgrave Pivot.
- Bacchi, C. (2009) *Analysing Policy: What's the problem represented to be?* Första upplagan. Frenchs Forest: Pearson Australia.
- Bacchi, C., Rönnblom, M. (2014) *Feminist Discursive Institutionalism – A Poststructural Alternative*. *NORA: Nordic Journal of Women's Studies*. 22(3), s. 170-186.
- Baeten, G., Listerborn, C. (2020) "Keeping Out the Poor: Banishment as an Urban Renewal Strategy" I: Baeten, G., Listerborn, C., Persdotter, M., Pull, E. (red.) *Housing Displacement: Conceptual and Methodological Issues* Nr 1 i serie Critical Studies in Urbanism and the City. New York: Routledge. s. 84-93
- Beebeejaun, Y. (2017) "Gender, Urban space, and the Right to Everyday Life". I *Journal of Urban Affairs*. 39(3), s. 323-334
- Dean, M. (2010) *Governmentality: Power and Rule in Modern Society*. 2nd Ed. Los Angeles/London/New Delhi/Singapore/Washington DC: SAGE publications
- De los Reyes, P., Molina, I., Mulinari, D. (2012) *Maktens (o)lika förklädnader: kön, klass & etnicitet i det postkoloniala Sverige: en festskrift till Wuokko Knocke*. Stockholm: Atlas
- Dikeç, M. (2007). *Badlands of the Republic: Space, Politics and Urban Policy*. Malden/Oxford/Carlton: Blackwell Publishing.
- Edenborg, E., Brock, M. (2020) "You Cannot Oppress those who Do Not Exist": Gay Persecution in Chechnya and the Politics of In/Visibility". *GLQ: A Journal of Lesbian and Gay Studies*. 26(4). s. 673-700.
- Foucault, M. (2007) *Security, Territory, Population: Lectures at the college de france 1977 – 78*. Senellart, M. & Davidson, A.O (ed.) Översättning Burchell, G. Houndmills/Basingstoke/Hampshire/New York: Palgrave Macmillan.
- Foucault, M. (2003) "*Society must be defended*": *Lectures at Collège de France*. Bertani, M. & Fontana, A. (red.) Översättning Macey, D. New York: Picador
- Haraway, D. (1988) "Situated Knowledges: The Science Question in Feminism and the Privilege of Partial Perspective" I: *Feminist Studies, Inc*. 14(3). s. 575-599
- Hudson, C. (2017) "Situating agency in the context of the post-political city?" I: Hudson, C. M., Rönnblom, M., Teghtsoonian, K. (red.) *Gender, governance and Feminist Analysis: Missing in Action?* Första upplagan. London: Routledge. s. 141-161

- Huxley, M. (2008). Space and Government: Governmentality and Geography *Geography Compass*. 2(5), s. 1635–1658
- Hyndman, J. (2001) 'Towards a feminist geopolitics'. The Inaugural Suzanne Mackenzie Memorial Lecture delivered at the Canadian Association of Geographers Annual Meeting, Brock University, Ontario, June 2, 2000 *The Canadian Geographer / Le Géographe canadien* 45 (2), s. 210-222
- Joyce, P. (2003) *The Rule of Freedom: Liberalism and the Modern City*. London/New York: Verso
- Listerborn, C., de Neergaard, M. (2021). "Uncovering the 'Cracks'? Bringing Feminist Urban Research Into Smart City Research." *ACME: An International Journal for Critical Geographies*, 20(3), s. 294–311.
- Listerborn, C. (2015) "Geographies of the Veil: Violent Encounters in Urban Public Spaces in Malmö, Sweden". *Social & cultural geography*. 16 (1), s. 95-115
- Lozic, V. (2016). "Normalisering Av Ungdomar i Problem Genom Styrning Av föräldrar: Från Strukturella orsaksförklaringar till Familjecentrerade lösningar". *Sociologisk Forskning*. 53 (2). s. 151-74
- Lozic, V. (2018) "Att lära av det lokala och experimentera: Resilienstänkande i brottsförebyggande arbete" *Tidskrift för samhällsanalys* nr 9, s. 129-157.
- Lupton, D. (2013) *Risk*. 2nd Ed. London: Routledge
- Massey, D (1994) *Space, Place and Gender*. Cambridge/Oxford: Polity Press/Blackwell Publishing
- Mulinari, P. (2021) "Policing Time – creating labor: The temporal control of the unemployed" *Nordic Social Work Research*. 11 (2), s. 117-128
- Mitchell, T. (2002) *Rule of Experts: Egypt, Techno-Politics, Modernity*. Berkeley: University of California Press
- Newman, J. (2017) "Re-gendering governance in times of austerity: Dilemmas for feminist research, theory and politics". I: Hudson, C. M., Rönnblom, M., Teghtsoonian, K. (red.) *Gender, governance and Feminist Analysis: Missing in Action?* Ed 1. London: Routledge. s. 21-38.
- Oksala, J. (2013) "Feminism and neoliberal governmentality". *Foucault Studies*, Nr. 16, s. 32-53
- Peake, Linda (2017) "Feminism and The Urban" I *Research Agenda for Cities*. Cheltenham/Camberley/Northampton/Massachusetts: Edward Elgar Publishing. s.82-97
- Rönnblom, M. (2017). "Analysing power at play: (Re-)doing an analytics of the political in an era of governance". I: Hudson, C. M., Rönnblom, M., Teghtsoonian, K. (red.) *Gender, governance and Feminist Analysis: Missing in Action?* Ed 1. London: Routledge. s. 162-180.
- Sauer, B., Penz, O. (2017) "Affective governmentality: A feminist perspective". I: Hudson, C. M., Rönnblom, M., Teghtsoonian, K. (red.) *Gender, governance and Feminist Analysis: Missing in Action?* Ed 1. London: Routledge. s. 39-58.

- Scott, J. C. (1998) *Seeing Like a State. How Certain Schemes to Improve the Human Condition Have Failed*. New Haven/London: Yale University Press.
- Smith, L. T. (2008). *Decolonizing Methodologies: Research and Indigenous Peoples*. London/New York: ZED
- Spade, D. (2015). *Normal Life. Administrative Violence, Critical Trans Politics, & The Limits of Law*. Durham/London: Duke University Press.
- Tennberg, M., Vola, J., Espiritu, A. A., Fors, B. S., Ejdemo, T., Riabova, L., Korchak, E., Tonkova, E. & Nosova, T. (2014) "Neoliberal governance, sustainable development and local communities in the Barents Region." *Barents Studies : Peoples, Economies and Politics*, 1(1), s. 41 – 72.
- Tyler, I. (2013) *Revolting subjects: Social abjection and Resistance in Neoliberal Britain*. London: ZED
- Mulinari, P., Tahvilzadeh, N., Kings, L. (2020) "Dekolonialt socialt arbete: om relationen mellan gräsrotsrörelser och kritiskt socialt arbete i den urbana periferin". *Socialvetenskaplig tidskrift*. 27 (3 – 4). s. 249-167
- Tembo M. J., Studsrød I., Young S. (2021) Governing the family: immigrant parents' perceptions of the controlling power of the Norwegian welfare system, *European Journal of Social Work*, 24(3), s. 492-503.

Tidigare forskning om CTC:

- Quinby, R. K., Hanson, K., Brooke-Weiss, B., Arthur, M., Hawkins J. D., Fagan, A. A. (2008) "Installing the communities that care prevention system: implementation progress and fidelity in a randomized controlled trial". *Journal of Community Psychology* 36(3), s. 313-332.
- Steketee, M. Oesterle, S., Jonkman, H., Hawkins, D. J., Haggerty, K. P., Aussems, C. (2013) "Transforming Prevention Systems in the United States and The Netherlands Using Communities That Care". *European Journal on Criminal Policy and Research* 19, s. 99–116
- Kulinski, M. R, Briney J.S., Hawkins, J. D., et al. (2012) Cost-Benefit Analysis of Communities That Care Outcomes at Eight Grade. *Prevention Science* 12, s. 150-161
- Hawkins, J. D., Catalano, R.F., Arthur, M. W., Egan, E., Brown, E. C., Abbott, R. D., Murray, D.M. (2008) "Testing communities that care: The rationale, design and behavioral baseline equivalence of the community youth development study." *Prevention Science*, 9, s. 178-190
- Arthur, M. W., Briney, J. S., Hawkins, D., Abbott, R. D, Brooke-Weiss, B. L., Catalano, Richard F. (2007) "Measuring risk and protection in communities using the Communities That Care Youth Survey" *Evaluation and Program Planning*, 30(2), s. 197-210

Övriga dokument

ETOS/Enheten för Trygghet och Säkerhet (2017). "CTC – ett styrsystem för prevention" Version 1.4, 21 februari. Stadskontoret, Malmö Stad.

Nationella Operativa Avdelningen (2017) Rapport: "Utsatta områden: social ordning, kriminell struktur och utmaningar för polisen" Juni 2017. Underrättelseenheten. Stockholm

Malmö stad (2022) "CTC-områden". Communities That Care (CTC). Hämtad 3 februari 2023, från <https://malmo.se/Communities-That-Care-CTC/CTC-omraden.html>

